

KAUBANDUS-TÖÖSTUSKOJA

Nr. 16. IV aastakäik

TEATAJA

15. augustil 1929

Ilmub kaks korda kuus

Tellimishind:	Toimetus:	Kuulutuste hinnad:
Aastas . . . kr. 2.50	Kaubandus-tööstuskoda, Tallinn, Lai t. 45	1/1 lhk. . . kr. 40.00
Poolaastas . . . „ 1.50	Kõnetraat 17-77, toimetaja kodus 1-35	1/2 „ . . . „ 22.00
Välismaale . . . „ 5.00	Toimetaja kõnetunnid: igal äripäeval	1/4 „ . . . „ 12.00
Poolaastas . . . „ 3.00	12—2 p. l.	Kaanekülgedel—kokkuleppel

SISU: SSSR-i majanduslik struktuur. Kas võib tulumaksu võlgniku tunnistada maksujõuetuks? Kaitsemärk võistlusabinõuna. Talvised jäätakistused laevasõidule 1928./29. a. Eesti vetes ja Baltimeres. Diskontoprotsendi tõstmise ümber. Viljade seisukord 15. juuliks. Tempelmaksu alandamine Soomes. Kaubandus-tööstuskoda teateid. Kaubandus-tööstuskoda delegatsioon majandusministri jutul. Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt. Turgude ülevaade. Välisborsid. Kaubahindu Tallinna börsi kursidel.

SSSR-i majanduslik struktuur.

Milleks välktorniirlik tööstuse arendamine?

Jaan Taklaja.

Nõukogude Vene laiaulatuslik industrialiseerimise kava, mis mõne aja eest Moskvas Liidu kõrgema majandusnõukogu poolt võeti vastu ja peale selle leidnud heakskiitmist kõikvõimsalt kominternilt, peab nüüdsest peale osutama SSSR-i konkreetseks majandusprogrammiks.

Nimetatud majandusprogramm on õige üksikasjaliselt ja kuni peensusteni töötatud välja viie aasta jaoks. Selle aja jooksul tahetakse Nõukogude Vene tööstust seevõrra hoogsasti arendada, ümber organiseerida ja laiendada, et see suudaks tõusta vähemalt Lääne-Euroopa tööstuse tasapinnani ja mõnes harus viimase isegi veel ületada.

Usk ülalnimetatud suure ülesande teostamiseks näib olevat Vene ametlikes ringkonnis kindel ja kõikumatu. Kõhklemist selle kordaminekus ei tohi olla. Kõik need, kes nimetatud majandusprogrammi täideviimises julgenud avaldada kahtlust, on kõrvale tõrjutud ja eemale nihutatud ning arvatud lihtsalt Nõukogude Liidu vihasemate vastaste leeris.

Vene viie aasta majandusprogrammist on saanud uus kommunistlik dogma ja kes tahab jääda kommunistlikku parteisse, see peab kindlasti uskuma, et Vene viie aasta jooksul kuju-

neb ühtlasi võimsaks tööstusriigiks. Tuntud SSSR-i finantsist Jurovski on isegi veendumusel, et viie aasta suurejoonelise majandusprogrammi teostamine Venes pole midagi muud kui ainult kindla tahte avaldus.

Kuivõrra suuri ja otse üliinimlikke jõupingutusi nõuab sellase kava teostamine viie aasta jooksul, on selge ja mõistetav juba pikema kommentaarita. Samuti ei taha me ka sugugi alahinnata kindla tahte väärtust ja selle positiivset mõju, mida armastavad iseäranis kriipsutada alla Nõukogude Vene juhtivad mehed. Sest peab ju sündima tõepoolest midagi üpris erakorralist ja tõttõelda päris eriskummalist ning ennenägematut, kui venelased suudaksid praeguses olukorras ja olemasolevate ressursside juures lühikese viie aasta vältel saavutada kõiki neid tulemusi ja tagajärgi, milledeni jõudmiseks teistel maadel on kulunud aastakümneid.

Tööstuse ülesehitamine ja arendamine säärases laialdases masstaabis ning otse välktorniirlikus tempos, nagu seda näeb ette Nõukogude Liidu viie aasta majandusprogramm, nõuab esiteks suuri kapitale ja teiseks määratu rohket arvul tehnilisi jõude. Mõlemast, s. o. kapitalist ja spetsialistest, tuntakse aga SSSR-is tänapäe-

val suurt puudust. Võrast kapitali ja välismaa spetsialiste ei nähta aga Venes sugugi heal meelel, mistõttu majandusprogrammi teostamine peab sündima peamiselt ka oma jõul. Seepärast pole meil huvituseta jälgida neid teid ja mooduseid, millede abil Nõukogude Vene majandusmehed, eriteadlased ja poliitikud arvavad ning loodavad kõigist neist raskusist saada üle. Samuti pole huvituseta peatuda ka nende näiliste põhjuste juures, milleks üldse tarviline SSSR-is sellane erakordselt tugev ja tappev jõupingutus Liidu tööstuse ameerikaliseks arendamiseks.

Möödunud viie aasta jooksul tõusis Nõukogude Venes vastsetl tööstusse investeeritud kapitali summa 4,2 miljardi rublani. Järgmise viie aasta kestes on samaks otstarbeks arvatud 15,6 miljardit rubla. Ühenduses nimetatud kapitalide investeerimisega on veel nähtud ette tööstusettevõtete põhikapitalide suurendamine 9,8 miljardilt rublalt 23,3 miljardi rublani ning elektritööstuses eraldi seniselt 973 miljonilt rbl. ümarguselt 5 miljardi rublani.

Niisuguste suurte summade investeerimise tagajärjel loodetakse tõsta tööstuse üldproduktiooni, mis 1927./28. majandusaastal oli 16,05 miljardit rubla, 1932./33. majandusaastaks 20,4 miljardi rublani. Viienda aasta lõpuks peab kogu tööstus suurenema 2,7 kordselt ja need tööstusharud, kus valmistatakse tootmisabinõusid, s. t. masinaid jne., koguni 3,25 kordselt.

Nimetatud summad on vajalised mainitud majandusprogrammi täitmiseks. Kui neid kapitalile ei suudeta saada kokku, siis ei päästa seisukorda ka hea tahe.

Agas milliseist allikaist kavatsevad siis Nõukogude Vene majanduselu juhid hankida need kapitalid, mis vajalised „pjätilletka“, nii nimetatakse lühendatult SSSR-i viieaastast majandusprogrammi, teostamiseks?

Vene ametlikkude teadaannete põhjal ja majandusstatistikute arvates pidavat nõuetavad summad, vähemalt 55%, tulema tööstuskapitali järkjärgulisest loomulikust juurekasvust, s. o. amortisatsioonest ja kasudest, ning ülejääv osa — 45% — maksudest ja tööstuse siselaenudest.

Nimetatud allikate juures tuleb aga siiski pidada silmas, et kaugelt suurem osa Nõukogude Liidu kodanikest on talupojad ja praeguse süsteemi juures, kus peetakse ägedat ning lakkamatut võitlust rikkamate talumeeste vastu, maal külades kapitali juurekasvuks puudub peaaegu igasugune võimalus. Peale selle on veel Vene talupoeg maksudega koormatud viimase võimaluseni, sest ega muidu Nõukogude Liidu lehed ei kirjuta vastuhakkamistest maksunõudjatele ja

anna töotusi maksude vähendamiseks. Praegust talupoegade seisukorda arvesse võttes on enam kui kahtlane maalt küllaldasel määral uue kapitali saamine tööstuse ülesehitamiseks.

Samuti ei või sugugi kiidelda ka Nõukogude Liidu tööstusettevõttes nimetamisväärse kapitali tõelise juurekasvuga, sest valmistuskulud on SSSR-i tehastes teiste maadega võrreldes olnud seni ikka kõrge. Vabrikutoodete hindu tuleb, vaatamata kõrgetele tootmiskuludele, tahes või tahtmata reguleerida siiski rahva ostujõule vastavalt, kuna vastasel korral ei saa omamaa vabrikute artikleid üldse müüa.

Kõrgeist tootmiskuludest tingituna ei saa tööstusettevõtete kapitali juurekasv ja puhaskasu protsent olla kuigi suur. Et see tõepoolest on nõnda, näitab asjaolu, et viimastel aastatel tööstuse arendamiseks värsket raha on saadud peamiselt vaid riigipanga emissiooni suurenemise arvel ning mitte tööstuskapitali loomulikust juurekasvust.

Ja näib olevat ka nüüd päris tõenäoline, et „pjätilletka“ teostamisel tuleb venelastel Liidu tööstuse elustamiseks uut raha hankida hoopis suuremal määral ikkagi riigipanga kasvavast emissioonist kui teistest allikaist.

Emissiooni suurendamise võimalus inflatsiooni kartuseta palju laiemas ulatuses kui teistes riikides on Nõukogude Liidus võimalik esijoonest seetõttu, et SSSR-i valuutat ei noteerita välisbörsidel ja väliskaubanduse monopoli tagajärjel pole Liidu valuutal väljaspool riigi piire ostujõudu — mille tulemusena Vene tservonets omab peaaesjalikult ainult sisemaalise vahetusabinõu karakteri. Ja kui edasi võtta arvesse, et SSSR-is kaupade hinnad määratakse kindlaks valitsuse poolt, siis on arusaadav ja mõistetav, et Vene valuuta kullaga kindlustamisel pole seda tähtsust nagu kapitalistlikes riigis, kelle valuutasid noteeritakse välisbörsidel, sest niikaua kui SSSR-is emissiooni suurenemine on tingitud esijoonest vaid tööstuse arenemisest ja laienemisest, s. t. kauba hulga suurenemisest, on võimalik kaunis laiaulatuslik „elastsus“ emissioonipoliitikas, mida muidugi ei jäeta kasutamata.

Tänapäeva Nõukogude Vene majanduslik struktuur jaguneb kahte ossa: ühel pool riiklikult organiseeritud ja keskvalitsuse kontrolli all töötav tööstus, teisel pool jälle organiseerimatu ja sotsialistlikest ja kommunistlikest ideedest läbi imbumata põllumajandus, kuhu valitsuse võim ei küüni kõike korraldama juba seetõttu, et põllumajandus omab Nõukogude Liidus ikkagi veel tugevaid eramajanduse tunnuseid. Viie-

maseid pole Moskva valitsusel õnnestunud lõplikult ära võõrutada. Üldiselt on ses suhtes mõnel-pool märgata koguni kõvenemist, mis keskvalit-susele tekitab küllalt peavalu.

Sellase sisemise vastolu tulemuseks on as-jaolu, et suurem osa põllumajandusest elavaist kodanikest ei suhtu kommunistlikule korrale kõige paremini ega täie andumusega. Nõukogude Liidu keskvalitsus ei või seepärast leida endale kindlaid toetajaid põllumajandusest. Neid saab kasvatada ikka vaid tööstusettevõtetes, kus töö-lised sõna tõsiselt mõttes muutuvad proletaarlas-teks ning ühes seega ka praeguse Nõukogude Vene riikliku süsteemi peakandjaks ja ustavaiks toetajaks.

Sellest seisukohast välja minnes, mida muu-seas ei eita põrmugi ka Nõukogude Liidu juhid, omab tööstuse arendamine ja süvendamine SSSR-is peale majandusliku tähtsuse veel hoopis suu-rema poliitilise kaalu. Peale selle sigineb Vene rahvas veel nii jõudsasti, et juuretuluile on va-ja muretseda töövõimalusi, ja selleks on jällegi vaja edendada tööstust.

Kokkuvõetult võib öelda, et kom-munistliku Venemaa saatus ja püsi-vus oleneb peaaesjalikult just töö-stuse arenemise võimalustest, sest ainult vabrikutöölised moodusta-vad selle süsteemi kandvama osa ja laialdasema toetajate ringi!

Vabrikutöölisele paralleelselt on hakatud kasvatama endale poolehoidjaid ka nn. kollektiivma-japidamistes maal, milliseid on hakatud innu-kalt asutama just viimasel ajal suurte linnade lähedusse. Need kollektiivmajapidamised pole rajatud teravilja kasvatamisele, vaid kasutoovate põllumajanduse harude kultiveerimiseks.

Suurimaks takistajaks Nõukogude Liidu tööstuse arenemisel osutub omakorda õige tundu-val määral veel kõrge hinnavahe põllusaaduste ja vabikuartiklite vahel. Põllumehe ostujõud on selle tagajärjel piiratud, mõnes suhtes ennesõja-aegsest ostujõust hulga madalam, mistõttu puu-dub ka tööstusettevõtetel laialdasem ja suurevi-silisem müügi võimekus. Seni tehtud pingutused, mis võetud ette nimetatud vahe kaotamiseks, po-le annud soovitud tulemusi, vaid kuulub „kääride“ vahetõttu on enamalt jaolt jäänud endiseks.

Väljaveos, iseäranis eksportartiklite nomen-klatuuri arvesse võttes, on venelased teinud siiski suuri edusamme. Kui enne maailmasõda Vene osutus suurimaks teravilja väljaveo maaks, siis on nüüd ses suhtes sündinud pööre. Sisemaa tar-viduse kasvamise ja teravilja produktsiooni vä-henemise tõttu on teravilja puuduva osa Vene

väliskaubanduse bilansis täitnud tööstusartiklid, munad, nafta jne. Peatähtsus seisab selles, et teravilja ärajäämisega pole kaubabilanss vähe-nenud, vaid võtnud ainult teise kuju, mistõttu pole olnud ka tarvidust sissevedu vähendada.

Nõukogude Vene väljaveo arenemist viimas-tel aastatel näitab kujukalt järgmine tabel:

	1926/27		1927/28		1. poolaasta 1928/29	
	Miljard rbl	0/0	Miljard. rbl.	0/0	Miljard. rbl	0/0
Kogu väljavedu .	770,5	100,0	773,9	100,0	340,8	100,0
Väljavedu ilma vil-jata	563,3	73,1	735,0	95,0	315,5	92,6
Põllumajand. saa-duste väljavedu	471,5	61,2	382,3	49,4	189,6	55,6
Sama ilma viljata	264,3	34,3	343,4	44,4	164,3	48,2
Tööstussaaduste väljavedu . . .	299,1	38,8	391,6	50,6	151,2	44,4

Ülaltoodud arvudest selgub, et juba 1927./28. aastal tööstusartiklite väljavedu ületab põlluma-jandussaaduste ekspordi. Tuleb pidada silmas, et vähenenud on küll vilja väljavedu, kuid selle asemel on eksporteeritud jälle teisi saadusi, nii veeti

M. RUMVOLDT

Maakri № 3
Tallinnas

Riidevärvimise
tööstus

Riidevärvikauplus

mune välja 1927./28. aastal 40 miljoni rubla väärtuses, kuna 1926./27. aastal ekspordeeriti mune alles 29 miljoni rubla eest. Samuti on tõusnud lindude väljavedu 7 milj. rbl. 1927./28. a. 10,5 milj. rbl., kala 7,5 milj. rbl. pealt 12,5 milj. rublani jne. Üldse on väljaveo artiklite nimekiri võrdlemisi õige mitmekesine ja järjest paisuv.

Suur muutus on sündinud ka sisseveetavate artiklite nimestikus. Kuna Nõukogude Liidu majanduspoliitika raskuspunkt seisab oma tööstuse arendamises, siis seisab sisseveos loomulikult esimesel kohal tootmisabinõude grupp ja need toorained, millised lähevad ümbertöötamisele.

Nõukogude Liidu väljaveo poliitika selgitamiseks toome järgmise tabeli:

	1926/27		1927/28		I poolaasta 1928/29	
	Milj. rbl.	%	Milj. rbl.	%	Miljard. rbl.	%
Kogu väljavedu	712,7	100,0	944,7	100,0	310,6	100,0
I. Sissevedu produktiivseks otstarbeks.	626,2	87,9	796,1	84,3	283,8	91,5
Selles:						
a) vabrikute varustamise ja transportajanduse materjali	152,8	21,5	255,8	27,1	97,3	31,5
b) tooraineid	328,1	46,0	383,6	40,6	117,2	37,5
c) poolvabrikate	101,9	14,3	117,1	12,4	39,4	12,5
d) põletisaineid	5,6	0,8	0,62	0,1	0,125	0,03
e) põllum. saad.	37,8	5,3	39,0	4,1	27,0	9,0

	1926/27		1927/28		I poolaasta 1928/29	
	Milj. rbl.	%	Milj. rbl.	%	Miljard. rbl.	%
II. Tarbeainete sissevedu	80,7	11,3	143,0	15,1	24,1	7,7
Selles:						
a) toiduaineid	63,5	8,9	115,0	12,2	14,2	4,5
b) tööstusartikleid	17,2	2,4	18,0	2,9	10,0	3,2
III. Muud kaupa	5,7	0,8	5,6	0,6	2,6	0,7

Ülaltoodud tabeleist paistab selgesti välja SSSR-i majanduspoliitika areng. Esimesel kohal seisab kogu aeg tööstuse arendamine ning püüe tööstuse artikleid ekspordeerida. Viimast on sunnitud tegema venelased tihti ainult valuuta saamise sihiga, et täita oma kohustusi välismaa firmade vastu, kust ostetud tarvisminevaid artikleid. Seepärast pole ka panna imeks, kui vahetevahel Nõukogude Liidu tööstussaadused on odavad, sest kui ollakse sunnitud müüma välismaale, siis tuleb seda teha dumping-hindadega, s. t. tunduvalt odavamalt kui valmistuskohas.

Kui eespool tähendasime, et Nõukogude Vene industrialiseerimine on praeguse majandusliku süsteemi kindlustamiseks ja alalhoidmiseks mõjuvaimaks abinõuks, siis võib arvata, et sellest ka viimse võimaluseni peetakse kinni. Võib olla, et tihtilugu tuleb leppida peetumustega, kuid need ei näi heidutavat siiski meie idanaabri püüdeid „pjätiletka“ teostamisel, sest Nõukogude Liit vajab ustavat proletariaati, millest seal puudus ja mida peab andma laiendatud tööstus. See on elu- ja olemasolu küsimus ning selleks ei ole SSSR-is ükski ohver kallid.

Kas võib tulumaksu võlgniku tunnistada maksujõuetuks?

A. Dadašev.

Mõne aasta eest tekkis meie kohtupraktises küsimus, mis oma tegelikult tähtsusest kui ka väga üksteisele vastu käivate ning vaieldavate arvamuste tõttu selle küsimuse otsustamisel oleks pidanud väärima suurimat tähelepanu. See küsimus on nüüd uuesti teravamalt kerkinud üles ja tohiksime loota, et kui mitte laiem lugejaskond selle küsimuse vastu ei tunne huvi, siis vähemalt kaubandus-tööstus- ja rahandusringkonnad, eriti aga kohtutegelased, pühendavad sellele küsimusele seekord tarvilist tähelepanu, mida ta ka täiel määral väärrib.

See küsimus oleks vormitud järgmiselt: K a s

võib isiku, kes ei suuda tasuda oma tulumaksu, kuulutada maksujõuetuks võlgnikuks? Lähem seadusandlik materjal selle küsimuse otsustamiseks on vastuvaidlemata sissenõuete seaduse paragraafid 20 ja 22 (S. K. XIV k. 2. j.)

Paragraaf 20 ütleb, et seaduses tähendatud võlgniku poolt võla mittemaksmise korral riigi- või administratiivvalitsus pöörab harilikus korras kohtu poole võlgniku maksujõuetuks tunnistamiseks üldisel alusel, kui seda võla sissenõudmise edukuse pärast peetakse tarvilikuks.

Paragraaf 22 aga ütleb, et ülaltoodud mää-

rused (§§ 15—21), järelikult ka § 20, ei käi maksude ja andamite ja üldse maksude kohta, milliste võtmise ja tasumise kohta on olemas seadustes täpselt ette nähtud kord.

Näib nagu oleks küsimus küllalt selge: paragraaf 20 annab õiguse võlgniku maksujõuetuks kuulutamiseks, kuid see paragraaf ei käi maksude ja andamite ning mõnede teiste maksunõudmiste kohta. Kuna aga tulumaks kuulub maksude hulka, siis tema mittemaksmisel ei saa võlgnikku kuulutada maksujõuetuks.

Rahukogu, kus esimesena ühe tulumaksu maksja kohta oli esitatud nõudmine võlgniku maksujõuetuks tunnistamise kohta, vaataski küsimusele sellelt seisukohalt Tugedes vastuvaidlemata sissenõudmise korra 22 paragraafile rahukogu lükkas tagasi maksuametkonna nõudmise.

Asi läks edasikaebuse teel kohtupalati. Ka palat lükkas tagasi maksuametkonna nõudmise, kuid hoopis teistel motiividel kui rahukogu. Palat asus seisukohale, millel pole küll erilist juriidilist kaalu, mis aga siiski oma seaduse tõlgitsemise ja mõtteviisi poolest huvi pakub.

Peab aga tähendama, et oma otsuse motivatsiooniga on palat olnud väga kitsi, mispärast tema otsuse põhjenduste kohta seisukoha võtmine on teataval määral raskendatud. Palat ütleb järgmist: tulumaks on analoogiline veneaegsele ärimaksule, ja seepärast maksujõuetuks tunnistamine tulumaksu mittemaksmise pärast ei ole lubatav. Milles seisab analoogia tulumaksu ja ärimaksu vahel ja miks nimelt see analoogia ei võimalda maksujõuetuks tunnistamist, see on palati otsuse motiives jäänud ütlemata. Otsusest selgub vaid järgmist: palat leiab, et maksujõuetuks tunnistamine võib sündida ainult mõnede üksikute ja mitte kõigi maksude sissenõudmisel. Nende mõnede hulka kuulub ka ärimaks ja kuna tulumaks on analoogiline ärimaksule, siis ei või ka selle maksu sissenõudmisel võlgnikku kuulutada maksujõuetuks.

Maksuametkond ei leppinud aga nende põhjendustega ja andis küsimuse riigikohtu otsustada. Riigikohus seletas väga lühikeses otsuses, et tulumaks ei ole analoogiline ärimaksule, vaid veneaegsele tulumaksule. Selle maksu sissenõudmise kord on aga Eesti seaduse paragraafis 72

G. Scheel & Ko, Tallinnas.

Aktiva.

Ärisesis 30. juunil 1929. a.

Passiva.

Kassa ja jooksvad arved	
pankades	785.869.23
Väärtpaberid	211.359.95
Laenud ja vekslid	13.917.336.68
Korrespondendid:	
Loro	957.099.62
Nostro	864.566.40
Akkreditiivid, garant. ja muud	9.861.004.36
Ärikulud	187.998.62
Liikumata varandus	600.000.—
Muud aktivad	237.229.40

27.622.464.26

Aktsiakapital	750.000.—	
Tagavarakapital	750.000.—	
Spetsiaal-tagavara-		
kapital	125.000.—	
Kustutuskapital	275.000.—	1.900.000.—
Hoiusummad		8.017.705.23
Rediskont		523.399.12
Korrespondendid:		
Loro	368.694.30	
Nostro	6.076.699.79	6.445.394.09
Akkreditiivid, garant. ja muud		9.865.528.32
Protsendid ja komisjon		467.272.71
Muud passivad		388.795.16
1928. a. kasu saldo		14.369.63

27.622.464.26

Inkasso dokumendid 2.494.971.39
 Väärtused depoons 16.376.462.82

ette nähtud, mis ütleb, et „võlgnikkude nimestik antakse riigikassa või vallavalitsuse poolt politseile maksuvõlgade sissenõudmiseks, esikätt tuludest ja vallasvarast ja siis alles kinnisvarast, vastuvaidlemata riigi nõudmiste korras“. Ja seepärast, ütleb riigikohus, on maksujõuetuks tunnistamine tulumaksu sissenõudmisel lubatav.

Selles riigikohtu otsuses, nagu näeme, samuti nagu ülal tsiteeritud palati otsuses, on paljugi jäänud lõpuni välja ütlemata.

Kuivõrra selline kohtuotsuste vormuleerimise viis on üldse kohane ja soovitatav, eriti aga lubatav küsimustes, mis esmakordselt olnud arutusel, selle kohta võtame sõna teisel korral, nüüd aga võtame vaatlusele nende otsuste põhjendatavuse, üteldes lõpuni selle, mis nendes jäänud ütlemata.

Palat ja riigikohus asuvad ühisel seisukohal ühes küsimuses: paragraaf 22 põhjal ei ole võimalik võlgnikku tunnistada maksujõuetuks mitte kõikide maksude, vaid ainult mõne üksiku maksu suhtes. Edasi aga lähevad nende arvamused lahku: palat leiab, et tulumaks kuulub nende mõnede hulka, mille kohta ei ole maksev maksujõuetuks kuulutamine; riigikohus aga jõuab otsusele, et tulumaksu sissenõudmisel on maksujõuetuks tunnistamine võimalik.

Millel põhjeneb siis palati seisukoht, nimelt, et maksujõuetuks tunnistamise alt on vabastatud mitte kõik maksuvõlad, vaid ainult mõned üksikud? See on põhjanev küsimus, sest kui suudetakse teha kindlaks, et palat ja riigikohus asuvad ekslikul seisukohal, s. o., et, vastupidiselt nende arvamustele, paragraaf 22 põhjal maksujõuetuks tunnistamisest on maksuvõlgnik vabastatud igasuguste maksuvõlgade suhtes, siis langeb küsimus, kas ta on seda ka tulumaksu võla suhtes, iseendast ära.

Kuidas oli võimalik, et nähtavasti selget seisukohta, mis väljendatud paragraafis 22, et ei ole lubatud maksujõuetuks tunnistamine maksude ja andamite ning üldse maksude mittemaksmisel, mille võtmise ja tasumise kohta on seadustes ette nähtud kindlaksmääratud kord, võidi tõlgitseda selles mõttes, et maksujõuetuks tunnistamine ei ole lubatav mitte kõikide, vaid ainult üksikute maksuvõlgade suhtes?

Selline arvamine on nähtavasti tekkinud (otsustes seda otsekohe öeldud ei ole) sellest, et palat ja riigikohus paragraaf 22 lõppsõnad... „ja üldse maksude mittemaksmisel, mille võtmise ja tasumise kohta on seadustes ette nähtud kind-

laksmääratud kord“ kohaldavad mitte üksnes neile maksuliikidele, millised pole paragraaf 22 loetletud, olgugi nad sisuliselt analoogilised loetletuile (maksud, andamid), vaid ka neile liikidele, mis paragraafis loetletud. Teiste sõnadega palat ja riigikohus tõlgitsevad paragraaf 22 järgmiselt:

Sellest, et maks on tasumata, on veel vähe, et vabastada maksuvõlgnikku maksujõuetuks tunnistamisest; on veel tarviline, et selle maksu võtmise täpne kord oleks ette nähtud seadusega. Maksud ja andamid palati ja riigikohtu arvates jagunevad seega kahte liiki: ühtede sissenõudmisel on maksujõuetuks tunnistamine lubatav, teiste suhtes aga mitte. Viimasesse liiki, milliste sissenõudmisel ei ole lubatav maksujõuetuks tunnistamine, arvavad palat ja riigikohus kõik maksud, välja arvatud tulumaks, esimesse liiki aga, mille suhtes on maksujõuetuks tunnistamine võimaldatud, ainult tulumaksu.

Selline paragraaf 22 tõlgitsemine on silmanähtavalt ekslik. Ta patustab paragraafi sõnasõnalise sisu, selle mõtte ja üldse loogika vastu.

Paragraaf 22 sisu on täiesti selge: loetledes üksikuid maksuliike, milliste suhtes ei ole lubatud maksujõuetuks tunnistamine (maksud, andamid), paragraaf ütleb edasi, milliste maksuvõlgade kohta üldse, peale eriti nimetatute, ei käi maksujõuetuks tunnistamine (seepärast ongi öeldud: „ja üldse maksude“). Loetleda kõik need maksud seaduse paragraafis on ju võimatu juba selgi põhjusel, et tulevikus võivad tekkida uued maksud, mida praegu pole olemas, ja seepärast paragraaf 22 nende äratähendamiseks tarvitabki tunnusmärki, mis vastuvaidlemata omane kõigile juba nimetatud maksuliikidele. Selleks tunnusmärgiks on see, et iga maks (aktsiisimaks, tempelmaks) määratakse ja võetakse seaduses eneses ettenähtud korras, mitte aga ei olene riiki esindavate organite äranägemisest, nagu see sünnib juhtudel, kui riigi esindajad astuvad eraisikutega lepinguvahekorda (näit. lepingud kaubamuretsemise, hangete või kinnisvara soetamise korral). Seepärast paragraaf 22, loetledes juhte, mil maksujõuetuks tunnistamine pole lubatud, ütleb edasi, et seda ei lubata ka üldse, kui maks võetakse eriseaduse alusel.

Selline paragraaf 22 tõlgitsemine, kordame, selgub lihtsast paragraafi sisust ja leiab kaudset tõendust ka senati otsustest (1906. a. nr. 23 Kass. Dep. 1906. a. nr. 75 ja t.), kus on öeldud: „maksude, andamite jne. sissenõudmisel tekkivate asjade alluvus oleneb maksu või andami iseloomust, kuna alles sellest selgubki ses asjas tegetseva riikliku või kogukondliku asutise täht-

sus. Kui võlal on maksu iseloom, siis seda võlga sissenõudev asutis tegutseb riigivõimuna ja mitte riigi huvide esindajana; kui aga nõudmise allikaks on lepinguvahekord, siis kuulub poolte õiguslik suhe tsiviilõiguse valda, kuigi maks peaks nõutama sisse vastuvaidlemata korras.

Selle otsuse põhimõtet käesoleva küsimuse peale üle viies peame tunnistama: 1) et maksude, ja nimelt igasuguste maksude, sissenõudmisel riigi asutis tegutseb kui riigivõim ja mitte kui üks pooltest ja 2) et ta tegutseb riigivõimuna ka igasuguste teiste andamite ja lõivude võtmisel, kui need omavad maksu iseloomu.

Analoogiliselt sellele ütleb ka paragraaf 22, et iga maks, kui maksustamise põhitiüp, ei luba maksujõuetuks tunnistamist ja 2) et maksujõuetuks tunnistamist ei luba ta üldse nende maksuliikide suhtes, mis, nagu iga maks või andam, on määratud kindlaks eriseadusega.

Kuigi oletada, et palatil ja riigikohtul oleks õigus, nimelt et mitte kõikide, vaid ainult mõnede maksude suhtes pole lubatud maksuvõlgnikku tunnistada maksujõuetuks, arvates isegi, et maksujõuetuks tunnistamine on võimatu vaid selliste maksude suhtes, millised määratakse ja nõutakse sisse ainult eriseaduse põhjal, — ka siis peame tunnistama, et tulumaks on seatud ja nõutakse sisse eriseaduse põhjal, mitte aga üldises tsiviilnõudmiste korras. Ainult selles mõttes ongi tõlgitsetav paragraaf 22 väljendus: „eriti seaduses täpselt kindlaksmääratud kord“, mitte aga selles mõttes, nagu on saanud aru riigikohus, kes otsustas, et kui Eesti tulumaksu seaduse paragraaf 72, millise põhjal see maks sisse

nõutakse, toetub „vastuvaidlemata nõudmiste korrale“, et siis selle maksu sissenõudmiseks ei ole erikorda.

Seda riigikohtu arvamise ekslikkust tõendab veel see, et nimetatud „vastuvaidlemata nõudmiste kord“, samuti kui tsiviilkohtupidamise seadus, üldiste määruste kõrval näeb ette ka erimäärused. Edasi tõendab riigikohtu arvamise ekslikkust ka see, et paragraaf 72 räägib ainult tulumaksu sissenõudmise osalisest täitmisest, milline riigikassa või vallavalitsuste poolt pannakse politsei peale, mitte aga tulumaksu sissenõudmisest üldse ja täies ulatuses.

Võttes, lõppeks, küsimuse puhtloogilisest küljest ei saa jätta tähendamata, et jättes kõikide seni tuntud maksude sissenõudmisel kõrvale maksuvõlgniku maksujõuetuks tunnistamise, seadusandjal ei olnud ühtki põhjust tulumaksu asetada hoopis erilisele seisukohale.

Millise seletuse võiks küll leida asjaolule, et ärimaksu alal ei või olla maksujõuetuks tunnistamist (seda tunnistab riigikohus), aga tulumaksu alal see võib olla. Et seadus tulumaksu maksjate vastu tahaks olla eriti karm, seda ei saa kustki välja lugeda. Otse vastupidi — ka sel juhtumil (tulumaksu sead. § 133), kui tulumaksu maksja, maksust vabanemise otstarbel, võtab ette võltsimisi, karistatakse teda vaid rahalise trahviga, misjuures seda trahvi (§ 136) maksujõuetuse korral vangistuseks ei muudeta.

Seepärast ei ole ka millelegagi seletatav tulumaksu mittemaksimisel nii vali abinõu, nagu seda on võlgniku õigusi rängalt riivav maksujõuetuks tunnistamine.

Kaitsemärk võistlusabinõuna.

Mõjuva kaitsemärgi väärtust müügiarile nii välismaal kui ka meil ei ole täna või eile võetud tarvitusele ja tunnistatud tarviliseks esimest korda. Vabrikumärk kui niisugune on peaaegu sama vana kui tööstuslik edasipüüe üldse. Välismaal on paljudel, võib isegi öelda peaaegu kõigil kaubamajadel oma kaubamärk, milline kui vapp ehk aukilp ostjaskonnalt õigusega loetakse kauba headust kindlustavaks embleemiks.

Kaubanduse algpäevist peale, mil ka ühtlasi algas võistlus üksikutel aladel, täidab kauba- või vabrikumärk oma õiget ülesannet — juhtida ostjate tähelepanu teatud saadustele ja mõjuda ostja valikule.

Kaubamärgi suggestiivne mõju on sagedasti niivõrra tähtis, et kogu avalik elu sellest on im-

butatud läbi; igaüks märkab ja tunneb tema mõju ja allub temale, sealjuures suuremalt osalt teadematult.

Nii nagu perenaine sisseostudel kauba headuse suhtes teatud vabriku toodanguid eelistab, tunnistab paremaks näiteks teatud vabriku leiba, seepi, kakaod jne., nii alluvad ka meessoost ostjad vabrikumärgi suggestiivsele mõjule, ostes näiteks ainult tuntud vabrikumärgiga varustatud tubakasaadusi, triikpesu, jooki (õlut, veine, napse, likööri) jne., kusjuures igasugused müüja poolt avaldatud vastuväited ja seletused jäetakse tähele panemata või asutakse nende suhtes täiesti eitavale seisukohale.

Seejärel oleme kõigi sisseostude juures teadematult kaitsemärgi mõju all. Me nõuame näiteks

„Treugolniku“ või „Provodniku“ kalosse, „Faber“ pliiatseid jne., kusjuures me võib-olla ei olegi veendunud, et nende märkidega varustatud kaupadest paremat kaupa ei olegi. Kuid me jääme kord selle juure, mida me kui head kaupa tunneme, mida meile igalpool paremana pakutakse, olgugi, et võib-olla teised vabrikud valmistavad samuti head kaupa, mis meile aga on teadmata.

Nii on olud ärielus üldse. Müüjana on alati kergem müüa teatud kaupa, kui pakkumisel võidakse tugeida tuntud ja soovitatud vabriku toodangule. Kui see vabrik siis ka tegelikult veel võib vastutada esimese järgu kauba headuse eest, on võistluses võit otsustatud.

Sealjuures on täiesti tähtsusetu, missugusel ärialal tegutsetakse, kas müüake autosid või jalanõusid, õmblusniiti või teraskaupa, nõöpe või kirjutusmasinaid, grammofoniplaate, jalgrattaid, portselaankaupa, masinarihmu, seepi, klavereid või mööblit, igal pool etendab vabrikumärk, tunnusõna või kaitsemärk mõõduandvat osa.

Tähtis on aga, et kaitsemärk oleks meeldiv ja mõjuv. Ei tohi unustada, et kaitsemärki tarvitatakse ka kuulutistes ja teistes trükitöödes, kus ta on eriti tähtis. Ebameeldiv, kunstimaitseline mittevastav kaitsemärk kaotab oma otstarbe. Ta võib isegi olla kahjulik, võimaldades teha ebaõigeid järeldusi firma võimete ja edu kohta kaubanduslikus ja tehnilises suunas. Sagedasti leiame paljude firmade juures kaitsemärgina firma nimetise algtähtedest kokkuseatud monogramme või üksikute tähtede koondisi, kaunistatud keerdudega ja sabadega. Vaatamata sellele, et monogrammi õige koht on ainult pesu ja sarnaste asjade juures olla tunnusmärgiks, ei ole ta üldse kohane vabriku- ehk kaitsemärgina toodangute juures. Juba puht reklaami mõttes on monogramm täiesti ebakohane kaitsemärk põhjusel, et ta on otstarbetu, nõuab asjata palju ruumi ja ei võimalda kuulutise ülevaatlikkust. Koosneb aga niisugune monogramm, nagu seda sagedasti leiame, veel rohkem kui kahest tähest, siis on ta veel vähem otstarbekohane. Esiteks leidub vähe inimesi, kes võtaksid vaevaks lahendada niisuguseid tähtede mõistatusi, ja teiseks oleks see ka ebatark igapähele, kes asjasse puutuva firma nime ka sellela täpselt ei tunne. Iialgi ei saa asjast eemal seisja teada, kuidas siiru-viiruliselt, osalt üks-teise alla ja lahus olevatesse kohtadesse asetatud tähed õieti kokkuseatavad on. Tehtagu proovi ja selle proovi tagajärgedest võib leida üllatusi. Teisiti on asjaolu, kui üksikud tähed mahutatakse

ritta lihtsasse raami või raamita, nii et nad kujundavad teatud nime. Näiteks olgu siin nimetatud „A. E. G.“, milline nimi on tuntud kogu maailmas. Siin peab aga tähendama, et selleks kuuluseks on mõjunud kaasa esijoonel sihikindel reklaam.

Niisuguste tähtede koostamisest loodud sõnadekaitsemärkide juures peatagu aga silmas, et nad ei sarnaneks umbes samakujulistele või samakõlalistele märkidele. Varem loodi siin tähendatud tähtede koostamise abil telegrammiaadressid (firma nimetused telegrammi teel korrespondeerimiseks), millised sõnad hiljem patendiametis registreeriti ja tarvitati kaitsemärgina. Kuigi on tegemist ainult telegrammisõnaga, tuleks hoiduda lühendiste või koondiste valikust, millised võimaldavad äravahetamist teiste sarnastega. Märksa tähtsam on hoiduda kaitsemärgi sarnasusest teistega. Peale selle omab sõnamärk ainult siis mõjuvust, kui ta asjast huvitatule kergesti jääb meele, nii et mälu tarbekorral iseendast tema juure pöördub tagasi. Loogiliselt on see aga paljude, üksteisele sarnaselt kõlavate sõnade olemasolul võimatu. — Suggestiivne mõju niisugusel kaitsemärgil läheb kaotsi.

Patendiametil aga, kus kaitsemärgid tulevad registreerida, on see täiesti ükskõik, kas uuesti registreeritav kaitsemärk oma sarnasuse pärast mõne varem registreeritud kaitsemärgiga algusest peale oma mõju kaotab ja osutub tähtsusetuks või mitte, ja seda muidugi ainult sel juhul, kui eelmine registreerija, kellel uuesti registreeritava kaitsemärgile sarnanev kaitsemärk juba varem oli registreeritud, uue, sarnaneva kaitsemärgi vastu ei protesteerii. Samuti ei huvita patendiametit asjaolu, et vanema kaitsemärgi omaja uue märgi läbi võib kannatada kahju. Seepärast on tarvilik, et kaitsemärgi loomisel, kuivõrra pole tegemist kõlvatu kavatsusega vanema ja tuntud kaitsemärgiga võistlemise suhtes samalt alalt, muretsetakse enne registreerimist vastavaid teateid sarnasuse ärahooldmiseks.

Igal juhul, olgu ta sümboolne märk, tunnusõna või kombineeritud kaitsemärk, ta olgu maitserikkalt ja kunstipäraselt välja töötatud ning järeleaimamiste eest võimalikult kaitsitud.

Koostatud üldine kaitsemärk „Made in Estonia“ mõjugu ses suunas kõikide meie kodumaa tööstusharude ja kaubanduse peale kihutavalt nii sise- kui ka välismaa suhtes.

Ehm. Kurig.

Talvised jäätakistused laevasõidule 1928./29. a. Eesti vetes ja Baltimeres.

Ins. E. Masik.

Läinud talv oli erakorraline jääriskuste poolest Baltimeres ja üldse Euroopas.

Need riskused mõjutasid ka laevasõitu ja kaubavahetust meie sadamatesse, samuti Eesti kaubalaevastiku tegevust, tekitades suuri kahjusid.

Läinud talve jääriskused olid iseloomustavad seepoolest, et suuremad takistused tulid ilmsiks lõunapoolsetes Baltimere sadamates, Daani sundides, Kieli lahes ja Kieli kanalil, kus jää sulges sealsed laevasõidu teed, kuna Saksal ega ka Daanil ei olnud küllaldaselt jäämurdjaid laevadele abi andmiseks. Seetõttu jäid pikema

aja jooksul nendel farvaateritel sajad laevad jäässe kinni. Kieli kanalil ja lahes üksi ligi 150 laeva. Samuti katkes laevade ja kaupade sisse- ja väljaminek umbes 1½ kuuks.

Et saada pilti läinud talve jäätakistustest, anname alljärgnevas tabelis esiteks ülevaate Kieli kanali, Daani väinade, Lübecki, Stettiini, Danzigi ja Königsbergi sadamate kohta.

Selleks toome ära andmed, mis on kogutud meie asutistelt ja „Deutsche Seewarte'st“ ning täiendatud andmetega väliskaubanduskodadest ja muudest allikatest.

Tabel 1.

Jääriskused Daani ja Saksa vetes 1928/29. a.

F a r v a a t e r.	Nähtavate jäärisk. tekkimine. Nõrkad. a/l. raske, p/l. suletud.	Suuremate riskuste tekkimine. Ainult jäämurdj. abil liikum.	Laevasõit täielikult seismas.	Laevasõit algab uuesti jäämurdjate abil.	Jää kaob täiesti. Laevasõit täiesti vaba.
1. Kieli kanal (Holtensau-Brunsbüttel)	10. I.	11. I. ja lõpul 16. I.	11. II. ¹⁾	23. III.	2. IV.
2. Fehmarnbelt	Jaan. lõpp.	Veebr. algus	16. II. ²⁾	22. III.	2. IV.
3. Kopenhagen, Sundid .	2. II.	4. II.	14. II. lõpul 21. II.	Märtsi algul ²⁾	2. IV.
4. Travemünde kuni Lübeckini	3. I., vahep. kergem	10. I. vahep. lahti, lõpul 30. I.	Umb. 15. II. ametl. aga jääm. abil vaba	22. III. ühes väinadega	2. IV.
5. Swinemünde meri . . .	2. I. vahep. lahti kuni 18. I. ja 1. II.	7. II.	11. II. — 20. II. vahepeal lahti, siis 1. III, 6. III. ⁴⁾	Kõik aeg jääm. abil	10. III.
Stettiner Haff.	3. I.	10. I., lõpul 21. I.	Kõik aeg jäämurdja abil		10. III.
6. Danzig reid sadam. .	Jaan. lõpp 17. I., vahep. lahti	7. II., lõpul 17. I.	11. II. — 21. II.	25. II. „Tasuja“ abil lahti, kuid kergem ca 10. III.	17. III.
7. Merekanal Königsbergi	Dets. lõpp	31. XII.	13. II. Pillau sadam. Ametl. sõit jääm. abil	Umb. 20. III.	Apr. keskel

¹⁾ 4. II sulet. laevadele < 500 br. reg. tn. 9. II. sulet. laevadele ball. ja < 1800 br. reg. tn.

²⁾ 4. II tekivad riskused Kieli väinas ja lahtedes ning asuvad tööle kaks sõjalaeva, „Schleswig“ ja „Elsas“, kuid need ei jõua enam 19. II jääle vastu. 11. II soovit. ametl. laevadele enam mitte sõita, Vesti poole Baltimerre, kuna läbikäik on võimatu.

³⁾ 20. II tuli Soomest appi jäämurdja „Sampo“ ja Rootsist varem „Isbrytaren II“, kuid et meri Skgemist peale jääs oli ning alles 7. III ametl. teatati, et Sundidest isegi jäämurdja abil raske läbi saada, algas liikum. jäämurdja abil kergemini vaid märtsi algul.

⁴⁾ Stettini käib laevasõit kõik aeg jäämurdja abil, kuid suurte riskustega. Kerged aurikud ei saa algades veebr. keskelt läbi, märtsi algul on riskused veel nii suured, et „Preussen“ 1. III. ja 6. III. kinni jääb. Algades 11. II. kuni 19. III. ei olnud laevathendust Stettini ja Kieli kanali vahel.

⁵⁾ 27. II. jõudsid Vene jäämurdjad „Jermak“ ja „Truvor“ Bornholmi kohale ning hakkasid jääst läbi murdma, „Jermak“ jõudis 7. III. ühe laevaga Holtensause ning 15. III. hakkas kanali murdma, mis lõpetas 22. III. O b s'. kontr. Stettin.

Nagu sellest tabelist näha, hakkas Kieli lahes ja Fehmarnbeltis jäi tekkima juba jaanuari keskel, 4. veebruaril suletaj osaliselt kanal ja Kieli väinad, kuna 11. veebruaril suleti see lõplikult.

Kanalid olid suletud kuni 23. märtsini ja alles siis murti nad jäälõhkuja „Jermaki“ abil lahti. Lõplikult jäävabaks said nad vaid aprilli alul.

Samal ajal tekkisid jääraskused ka Daani Beltides, Sundides ja Sassnitz-Trälleborgi vahel. Nii teatab parvlaev 12. veebruarist Sassnitz-Trälleborgi vahel, et ta on tundide viisi jääs olnud, ja veebruari teisel poolel ulatub juba peaaegu kindel jäävöö alates Bornholmist, sulgedes kõik beltid ja sundid ja veebruari lõpuks isegi Kattegati ja suure osa Skagerrakist. Daani sundide jääraskuse kõrvaldamiseks ja laevade läbitamiseks kutsuti kohale 19.—20. veebr. Soome jäämurdja „Sampo“ ja Rootsi „Isbrytaren II“, kuid ka nendel oli raske jääst laevu lahti saada, kuna Kattegatis ja sundides oli pakk- ja triivjää. Alles märtsi keskpaigas muutus laevade läbipääs jäämurdjate abil kergemaks, kuna sundid vabanevad lõplikult jäätakistusest ka alles aprilli alul.

Et seega laevade liikumine Vesti-poolses Baltimeres, järelikult ka ühendus Ballimere ja nende merede vahel, 10. veebruarist kuni 23. märtsini, s. o. ligi 1½ kuud, seisis, olid jääraskused Osti-poolsetes Saksa sadamates kergemad. Stettiinis ja Svinemündes tekkis raskem jää jaanuari lõpus, kuid jäämurdja abil suutsid laevad liikuda. Suuremad raskused tulid esile, kui ligidal merel veebruari alul rohkesti hakkas jääd tekkima, mis veebruari kümnendatest päevadest alates üle kuu aja jooksul tegi väga suuri takistusi laevasõidule, sulgedes tee nõrgematele aurikutele (15. veebr. ametl. teade Stettiinist), nii et läbi said ainult õige tugevad laevad jäämurdjate abil. Alles märtsi keskel muutusid jääraskused kergemaks ja märtsi teisel poolel muutus laevasõit normaalseks.

Danzigis tekkis jää sadamas jaanuari keskel ja reidil jaanuari lõpul. Veebruari alul läksid raskused nii suureks, et 10. veebr. ümber laevade väljasõit Danzigist jäi seisma; jää kõrvaldamiseks ei aidanud Danzigi jäämurdjaist ja tuli väljaspoolt abi nõutada. 17.—18. veebruarini töötas siin jäämurdja „Sampo“, välja viies mõned Daani laevad, ja 19. veebr. tuli appi „Tasuja“, kes töötas kuni 17. märtsini, andes abi kuni veebruari lõpuni ja märtsi alul laevadele reidil ja sealt peale sisse- ja väljatulekul Danzigist. Alles märtsi alul läks laevade läbipääs

kergemaks ja märtsi keskel kadusid takistused tuulte mõjul ja soojemate ilmude tulekuga. Königsbergis omased jäätakistused sama ilme, nii et ka siin seisis laevasõit veebruari algusest märtsi keskeni, kokku 1½ kuu jooksul, kuna Pillau farvaaterile kokkukuhjunud jäävallidest jäämurdja „Jermak“ vaid raske töö järele jagu sai.

Vesti vete, Läti ja Soome lahe farvaaterite jäätakistuste iseloomustamiseks toome tabeli nr. 2. (Vaata lhk. 371.)

Nagu sellest näeme, tekivad Tallinna farvaateril nähtavad jäätakistused alles 8. veebr. ja et kuni veebr. lõpuni puhuvad vaheldumisi suuremalt osalt O kaare tuuled, ei teinud sissesõit jäämurdja abil erilisi raskusi, ehkki jäämurdjad pidid laevadele kuni Ristnani vastu käima, 5. kuni 20. märtsini on peaaeg. N kaarte tuuled, mis liikumises raskusi sünnitavad. Sealt peale on vahelduvad tuuled S kaarte ülevõimuga, mistõttu liikumine on kergem, ehkki vahete vahel laevad satuvad muutlikkudes tuultes jääpressi. 10. aprilli ümber muutuvad jääolud kergemaks ning 24. aprillil lõpetavad jäämurdjad tegevuse.

Pärnus muutuvad jääolud raskeks 24. detsembril ja juba 10. jaan. peab „Tasuja“ seal tegevuse lõpetama.

Riias ja Riia lahes kannatab laevasõit väga jääraskuste all, nii et Läti jäämurdjad, mis jaan. lõpust jääga võitlusesse asuvad, veebr. jooksul õige rasket võitlust peavad ning märtsi alul täielikult jäävad seisma. Laevasõit katkeb siin täielikult tervelt 1½ kuuks. Isegi Liibavi sadamas ja ümbruses tekib veebruarikuus jää ja kaob alles 28. märtsil; siingi on laevasõit mõni nädal seismas.

Peeterburi sadamasse sissesõidu raskused tekivad juba det. lõpul ja laevasõit seisab siin 15. jaan. kuni 10. maini, s. o. ligi 4 kuu jooksul. Eelmiste aastate katseid talvel laevu jääst läbi viia püüti ka läinud talvel korrata, nii et mõned laevad isegi pärast ametl. sadama kinnikuulut. välja toodi, kuid viletsate resultaatidega.

Soomes vaatlesime vaid Helsingi ja Hangö sadamaid. Esimeses seisis laevasõit täielikult 18. veebr. kuni 8. aprillini, viimases käisid jäämurdjate abil laevad talve läbi, samuti kui Turu sadamas.

Kokkuvõetult võiks tuua järgmise huvitava tabeli jääraskuste kohta kõikides nimetatud sadamates ja farvaateritel, misjuures anname vaid kaks iseloomustavat arvu: 1) päevade arv õige

tunduvate jäärasekustega, s. o. kus vaid tugevamad laevad jäämurdja abil või rennis võisid liikuda, ja 2) päevade arv, mil laevasõit täiesti oli suletud:

	Tunduvad jäärasekused, päevi.	Laevasõit täiel. seismas.
Tallinna farvaat. umb.	66 (8/II — 15/IV)	—
Helsingi „ „	89 (25/I — 25/IV)	49
Riia „ „	89 (26/I — 25/IV)	42
Pärnu „ „	137 (24/XII — 10/V)	120
Leningrad „ „	142 (24/XII — 15/V)	115
Danzig „ „	38 (1/II — 16/III)	10
Stettiin „ „	38 (1/II — 10/III)	Vahedega umb. 8—10
Kieli kanal „ „	68 (16/I — 25/III)	40

See tabel, mis ei pretendeeri just absoluutse

täpsuse peale annab küllalt täielise pildi üksikutele farvaateritele olnud jäärasekustest läinud talve navigatsioonis. Ta rõhutab eriti kujukalt vana tuntud tõsiasja, et Tallinn on (peale Paldiski) talviste jäärasekuste suhtes kaugelt paremas seisukorras, kui ükski teine sadam Soome või Riia lahes. Rohkem, isegi Kieli kanal ja farvaateritel läbi Fehmanibelti on läinud talvel olnud palju suuremad jäärasekused. See on tõsiasi, mis meile ka varemalt on tuntud, kus laevad Kieli kanalisse raskustega pidid võitlema, kuid Tallinna kergemini sisse said.

Järgmine kord peatume kahjude juures, mida tekitasid majandusele talvised jäärasekused.

Tabel 2.

Jäärasekused Eesti, Läti, Rootsi, Soome ja Vene vetes 1928/29. a.

Farvaater	Nähtavate jäärasek. tekkimine. Nõrkad, aurik. raske, p/l. suletud	Suuremate raskuste tekkimine. Jäämurdj. abil liik.	Laevasõit seismas	Laevasõit algab uuesti jäämurdj. abil	Jää kaob täiesti. Laevas. vaba
1. Tallinna reid*)	28. I. ja 4. II.	8. II.	Ei ole	—	24. IV.
2. Farv. Pakri-Suuropi*)	5. II.	11. II.	„	—	22. IV.
3. „ Ristna-Pakri*)	5. II.	11. II.	„	—	15. IV.
4. Pärnusad. farvaater**)	20. XII.	21. XII	10. I.	—	12. V.
5. Narva-Jõesuu	2. I.	7. I.	umb. 10. I.	—	27. IV.
6. Muhu väin	2. I.	2. I.	5. I.	26. IV.	15. V.
7. Helsingi	2. I. ja lõpul. 17. I.	25. I.	18. II.	8. IV.	13. V.
8. Hangö	Jaan kesk.	26. I.	Ei ole	—	13. IV.
9. Stenskrär-Leningrad .	17. XII	24. XII.	15. I. ametl.	10. V	23. V.
10. Gäfle	7. I.	16. I.	12. II.	26. III.	13. IV.
11. Sandhamn - Stokholm	7. I.	16. I.	Ei ole	—	4. IV.
12. Riia farv. ja meri***)	16. I.	26. I.	6. III.	17. IV.	3. V.
13. Farv. Domesnäs . . .	24. I.	26. I.	6. III.	17. IV.	25. IV.

*) 4. II. asus „Tasuja“ Tall. reidil töösse, 8. II. läks esim. korda kuni Osmussaarde aitama. 8. II asus „S. Tõll“ töösse Tall. reidil, 11. II. läks esim. korda kuni Ristnani, sel aja muutus. jääolud raskemaks, kuid 13.—20. II. kergemad (O tuuled), 20.—22. II. raskem, 22.—27. II. kergemad, 28. II.—5. III. külmab meri Ristnast Suuropi kinni ning kuni 20. III. on rasked ting., muutudes sealt peale kergemaks, kuni 10. IV. üsna kergeks. Talv eraldub äärmise püsiva külmaga ning vahelduvate tuultega, kuid üsna suuri N kaare tormi pole ning pole ka erakorral. rasket jääd.

**) 24. XII.—10. I. töötas „Tasuja“ Pärnus, viies viimased laevad välja. Riia laht oli üleni külmanud umb. 4. II.—25./28. IV.

***) Kuigi Riia ametl. suleti alles 6. III, olid raskused sissesõidul väga suured juba algades 5. II, kuna laht külmas täielikult kinni ka lõunaosas juba 5. II.

Diskontoprotsendi tõstmise ümber.

Juba mõni aeg hoiab meie majandusringkondade meeli teataval määral ärevil kaunis ootamatult päevakorrale kerkinud diskontoprotsendi tõstmise küsimus. Kuigi Eesti Panga juh-

tivaile jõududele ja üldse meie rahandustege- lasile ammugi oli teada Rahvasteliidu rahandus- komitee soov, et Eesti Panga diskontoprotsendi määra tõstetaks, ja viimasel istungil Genfis ka

Eesti Panga presidendi tähelepanu sellele juhiti, tuli see küsimus laiemale ärieringkonnile ometi üllatusena, seda enam, et käesoleval ajal juba on hakanud lahenema pinevus meie rahaturul, mis end kevadel eriti raskesti andis tunda.

Hiljuti oli Eesti Panga nõukogu järelepärimisel pankade nõukogus harutusel küsimus, kas jätavad erapangad oma diskonto endiseks, kui Eesti Pank diskontoprotsendi määra peaks tõstma.

Koosolekul selgus, et erapangad praegu ei pea tarviliseks ega sündsaks diskontoprotsenti tõsta.

Kuivõrra ebasoovitav ja osalt põhjendamata on praegu diskontoprotsendi tõstmine, selle kohta on üks osa ajakirjandust võtnud sõna. Ka majandusringkonnad harutavad küsimust elavalt, leides, et diskontoprotsendi tõstmiseks praegu, mil pinevus rahaturul juba iseendast lahenemas ja enam kui rahuldavad lõikuse lootused töötavad parandada meie kaubabilanssi, ei ole mingisugust vajadust. Otse vastupidi: ollakse arvamisel, et diskontoprotsendi tõstmine meil ei tekita mingisugust väliskapitali juurevoolu, selleks on meie rahandusolud Lääne-Euroopa

omadest tunduvalt lahkuminevad. Ka ei väheneks meil seetõttu laenuõudmised, pealegi on Eesti Pank laene kevadest saadik juba tublisti kokku surunud. Diskontoprotsendi suurendamise otskoheseks tagajärjeks oleks meie tööstuse produktiooni kallinemine ja et see tähendaks meie tööstussaaduste võistlusvõime nõrgendamist maailmaturul ja üldse meie ekspordi vähenemist, on iseendast selge.

Kui diskontoprotsendi tõstmisest loodetakse teatavat tõket meie impordile, siis võidakse siin tublisti eksida. Praegu võivad meie importöörid välismaalt kaupu osta lahtiselgi arvel.

Neid asjaolusid arvesse võttes ei saa seesugust tähtsat sammu, nagu seda on diskontoprotsendi tõstmine, võtta kergesti ja siin tuleb seisukorda põhjalikult kaaluda.

Eesti Panga nõukogus, kus diskontoprotsendi tõstmise küsimus läinud nädalal oli harutusel, ongi arvamisel läinud lahku. Majandusringkonnas ollakse arvamisel, et selles küsimuses enne lõppotsuse tegemist tuleks anda Rahvasteliidu rahanduskomiteele täiendavaid seletusi, mille sihiks oleks rahanduskomitee loobumine diskontoprotsendi tõstmise nõudmisest.

Viljade seisukord 15. juuliks.

Teraviljaoraste seisukord keskmisest parem.

(Stat. Keskbüroo andmed.)

Viljade seisukord on tänava väga mitmekesine. Hästi haritud ja väetatud põldudel on viljaorased head, nõrgemal mail aga keskmised, kuid leidub ka üsna viletsaid. Paljud eelmisest aastast tingitud põhjused ei lase tänava ilmastiku soodustusi pääseda mõjule. Esiteks juba põlluharimine oli üldiselt harilikust nõrgem. Eelmisel sügisel jäi liigvee tõttu suur osa maid üles kündmata. Kevadisel künniajal olid maad samuti vesised ja neid oli raske harida. Osalt külvi ajal ja peaaegu üldiselt pärast külvi tuli tugevasti vihma, mis maa tegi liiga märjaks. Sellele järgnes juuni teisel poolel pikaldane kuiv, mis Põhja-Eestis kandis kohati juba põua laadi. Maapind kuivas kõvaks, mis tärganud oraste kasvu võttis kinni. Juuli alul olnud vihmad kosutasid oraseid tunduvalt. Kohati, nagu Saaremaal, Pärnu rannikul ja Võrtsjärve ümbruses, oli vihm seevõrra tugev, et osa põlde pani vee alla, eriti aga kõik madalamad heinamaad ujutas üle. Nii polnud ka ilmastiku olud päris soodsad viljade kasvuks. Teiseks põhjuseks, mis saagilootusi tundu-

valt vähendas, oli seemnevilja nõrk idanemine. Selle tõttu on palju oraseid jäänud hõredaks, mis eriti märgatav odra ja lina juures. Eelmise aasta külm ja vihmane suvi edendas umbrohu kasvu, mis tänavugi põlde koormab rohkem kui harilikult. Talvel saadud vigastuste tagajärjel on ristikehnasaak väike. Eriti on vanamaa ristikehn kannatanud talviste külmade all. Kõik need asjaolud ei luba üldiselt korralikke kasvamise võimalusi täiel määral pääseda mõjule ning vähendavad saagivõimalusi.

Põllumajandusliikude korrespondentide hinnete järele on teravilja-oraste seisukord kõrgem 10 a. keskmisest. Siin tuleb võtta arvesse, et viimaste kehvade saagiaastate tõttu ka 10 a. keskmised saagid on võrdlemisi madalad.

Talveviljade seisukord on mitmekesine. Üleriiklikult hinnatakse rukkisaagi lootusi 110%, 10 a. keskmisest, talvenisu 95%. Rukki seisukord on võrdlemisi hea Viru-, Järva-, Võru- ja Petserimaal. Veidi alla keskmist on rukki seisukord ainult Saaremaal.

Teiste teraviljade seisukorda hinnatakse üle keskmise: oder 105%, kaer 109%, segavili 110% 10 a. keskmisest.

Odraoraste seisukord on võrdlemisi hea Viru- ja Järvamaal.

Kaeraorased on head Viru-, Järva-, Viljandi-, Valga-, Võru- ja Petserimaal. Samuti ka segavili neis mais on hea.

Kartuli seisukorda hinnatakse 94% 10 a. keskmisest. Kartuli seisukord oli 15. juuliks üldiselt kõigis mais natuke alla keskmist, kuid viimase nädala jooksul on seisukord juba paranemas.

Lina seisukorda hinnatakse 92% 10 a. keskmisest. Linaoraste nõrk seisukord on põhjustatud peamiselt halvast seemnest. Ka on linapõlud tänavu umbrohtu täis.

Ristikheina seisukorda hinnatakse 95% 10 a. keskmisest. Ristikheina-orased olid kevadel lume alt tulles väga viletsad; kohati, kus juur oli veel terve, on ristikhein hea, enamuses aga nõrk.

Niiduheina seisukorda hinnatakse 114% 10 a. keskmisest. Niiduhein on aasaheinamail võrdlemisi hea, sooheinamail aga hoopis väike. Sooheinamaad olid kaua alt külmanud, mistõttu

rohukasv algas hilja. Veel juulikuu esimesel poolel on leitud kohti, kus sooheinamaal jääkõlks all.

Üldiselt võib viljade seisukorraga rahul olla. On kohti, kus nad on nõrgemad, kuid üsna laialdaselt leidub ka häid vilju. Soodus ilmastik edaspidi võib viljade seisukorda veel tunduvalt tõsta, sest hilisemad külvid, mis tänavu üldiselt näivad olevat paremad, on veel täies kasvuhoos.

Viljade seisukord 10 a. keskm. %/o-des 15. juuliks.

	Talve- rukis	Talve- nisu	Oder	Kaer	Sega- vili	Kartul	Lina	Ristik- hein	Niidu- hein
	Protsentides								
Viru	120	93	110	116	120	98	104	86	125
Järva	117	88	107	120	112	100	89	87	112
Harju	109	101	103	106	104	92	93	82	108
Lääne	100	88	101	104	98	92	74	94	116
Saare	97	88	104	105	102	89	85	118	120
Pärnu	102	92	104	112	112	88	96	101	120
Viljandi	105	93	103	125	114	88	87	86	108
Tartu	108	91	105	107	110	92	93	104	115
Valga	103	91	98	115	105	93	85	89	102
Võru	120	98	104	114	116	99	95	103	102
Petseri	120	110	116	115	120	102	94	112	110
Kokku	110	95	105	109	110	94	92	95	114

Tempelmaksu alandamine Soomes.

Soome valitsus valmistab veel enne lahkumist ehitise tempelmaksuseaduse muutmiseks, millises ehitises on nähtud ette kergendusi eriti väiksemate tehingute pealt.

Pragused Soome tempelmaksumäärad on pärit maailmasõja-aastaist, mil püüti saavutada võimalikult suuri sissetulekuid riigile. Selleks kasutati kõiki abinõusid, hoolimata nende tagajärgedest.

Kõrgemused tõendasid aga peagi, et kõrged

tempelmaksud ei võimalda riigile nii suuri sissetulekuid kui mõeldud. Osalt püütakse sellistest kõrgetest maksudest hõlida mööda, osalt hoidetakse kõrgetele tempelmaksudele alluvaist tehinguist.

Üheks kaaluvaks põhjuseks tempelmaksu ärajätmiseks on asjaajamise lihtsustamine. Nii näeb uus seadus ette, et palved, kaebused, dokumendid jne. ei kuulu tempelmaksustamisele. Samal ajal kõrgendatakse aga tempelmaksu amet-

= Praha – Tšehhoslovakkia =

üldine

= mustri näitus =

aastalaat – mess, 1. – 8. septembrini 1929. a.

Külastajad ei vaja Tšehhoslovakkia viisumit, omades legitimatsioonikaardi. Tšehhoslovakkia raudteedel 33% sõiduhinna alandust. Tolliformaalsuste kergendus piiripunktes. Lähemaid teateid annab ja müüb legitimatsioonikaarte

Tšehhoslovakkia Centrocomise

E. J. Iizba, Tallinn Estoonia Puiestee 15.

asutiste poolt antavate vastuste pealt säärasele palvetele, kaebustele jne. Sellega saab kodanikule võimalikuks läkitada näit. oma tempelmaksust vaba palve ametasutisele posti kaudu, kuna seni see pidi sündima isiklikult, koos tempelmaksu tasumisega. Samuti kõrvaldatakse seni ühe dokumendi kahekordsed maksustamised.

Teine tähtis muudatus puudutab kinnisvara müügi tehingute maksustamist, mis seni väga kõrge. Uus seadus määrab 50.000 Smk. suuruse varanduse pealt 1 prots. ja üle 100.000 Smk. tehingust 3 prots. tempelmaksu. Samuti alandatakse tempelmaksu väärtpaperite ja aktsiate müügi tehingute pealt.

Tempelmaksust vabastamisele kuuluvad uue

seaduse järele ka kinnituspoliisid ja era-õlakohustused, mis seni kuulusid maksustamise alla.

Tulevikus votab politsei tempelmaksu ka loobustuslubade eest. Maksustamisele tulevad ka karussellid ja sportlikud lasketiirud. Senise 10 prots. asemel maksustatakse loobustuskohiti ainult 20 prots. verra sisetutekuist. Selle vastu pannakse ette täieliselt maksudest vabastada kontserdid, deklamatsioonihõlud ja raudteatrite etendused.

Välismaalastesse suhtutakse aga teistel alustel.

Tempelmaksude osaline alandamine on igatahes toendiseks arengust, mida soomlased võivad enda juures heameelega konstateerida.

T. H.

Kaubandus-tööstuskoja teateid.

Kaubandus-tööstuskoja delegatsioon majandusministri jutul.

Kaubabilansi parandamiseks tuleb ergutada meie majanduselu. Meie tööstus vajab kaitsetolle. Uute raudteede tasuvus küsitav.

Laupäeval, 3. augustil s. a., käis kaupmeeste ja töösturite delegatsioon, mis koosnes Kaubandus-tööstuskoja juhatuse esimehest hr. J. Puhkist, suurtööstuse esindajast ins. K. Mauritzast, kesk-tööstuse esind. hr. Keskerist ja kaubanduse esindajast hr. A. Toferist, majandusministri hr. Zimmermanni jutul. Delegatsiooni ülesandeks oli selgitada majandusringkondade vaateid ja arva mis meie praegusist majanduslikest raskusist ja abinõudest nende kõrvaldamiseks.

Delegatsiooni juhtis kõigepealt tähelepanu meie passiivsele väliskaubanduse bilansile. Bilansi parandamiseks tuleks võtta tarvitusele võimalikke abinõusid. Mõjuvamaid abinõusid iin oleks sisseveos teatavas suunas võtta ette piiramist. Kuid sisseveo piiramist tahta teostada kas valuutamüügi kitsenduste või diskonoprotsendi kõrgendamise kaudu vaevalt küll lahendaks seda küsimust paremuse suunas. Tähtis on kaotada sissevedu esile kutsuvad põhjused. Siin on õigeim tee elustada oma tööstust, et esiteks oma saadused suuremal määral võiksid asendada välismaa tooteid, ja teiseks, et oleks võimalik rohkem eksporteerida, seega välis-

kaubandust rohkem lähendada ta-sakaalule. Omamaa tööstuse elustamiseks tähtsamaid abinõusid on anda võimalikult kõik riigi- ja omavalitsuste tellimised kodumaa tehastele ja teiseks tollidega hoida ära liig rohkete väliskaupade Eesti turule voolamist. Kuigi sisseveo suurenemiseks on annud hoogu läinud aasta ikaldus põllumajanduses, siiski meie sisseveos on rohke-ti neid kaupu, mis vastava korralduse juures võiksin toota oma maal. On isegi nähteid, et välismaa kaupu tahtnult meile voolab, mida hõlbustab välismaa kaubaagentidele meil antud tegevusvabadus ja keigendused meie oma kaupmehe arvel. Välismaa agent ei allu kaugeltki nii suurtele maksudele kui meie oma kaupmees, sealjuures agent pakub pikaajalisi krediite, mida meie rahaturg üldse ei võimalda. See on ebaseisukord, mis nõuab kindla käega uuesti korraldamist. Kahtlemata see mõjutab siis ka meie väliskaubanduse bilansi parandamise suunas.

Kodumaa tehastele riigi- ja omavalitsuste tellimiste andmisel tuleks pakkumised teha võimalikult aegsasti, s. o. juba otsekohe, et nendega saaks põimida ühtlasi tööta tööliste tööandmist — tööpuuduse vastu võitlemist.

Meie loova jõu arenemise suuremaks takistajaks on ka ebaõiglane maksustamine. Nüüd paljusid tabab liiga raske maksukoorem, mis ei vasta nende täielisele kandevõimele. See on kutsunud esile massilisi maksujõuetuks jäämisi. Läinud aasta jooksul on

ainult Tall.-Haapsalu ringkonnas läinud 700 ettevõtet kohtupristavi haamri alla Seda ei saa enam pidada tervendavaks nähteks

Oksjonite põhjuseks osalt on ka liig kõrge maks kinnisvaradelt, mis mitte ei peaks tõusma üle 1 protsendi kinnisvara tõelise turuhinnast (praegu kavatakse võtta 2 prots.). Liig kõrge maks kinnisvaralt ja ebakohaselt kõrge hinnang omavalitsuste poolt halvab üldse erakapitali mahutamist kinnisvaradesse, rääkimata, et väliskapital säärastes oludes vaevalt soovib meil investeeruda.

Väga tähtis nähe meie majandusel on uute raudteede ehitamine. Raudteedekava teostamiseks läheb tarvis 2½ miljardit senti, kuid kui arvestada, et nende teede eluvõimus hoidmine nõuab kõrvalteede ehitamist, nõuaks kulutus selleks umbes samasuguse summa. Kuid siis on küsitav, kas tasub end ära säärase suure kapitali raudteedesse paigutamine. Rahvamajanduslikult kaaludes peab ütlema, et see on kaheldav. Seepärast peaks piirduma raudteede ehitamise kavas selle osaga, mis esimeses järjekorras on ette nähtud ja mille ehitamine juba käsil; edaspidisest kavast tuleks aga loobuda ja selleks määratud summad kasutada maanteede kordaseadmiseks. Maanteede võrgu paranemisega kahtlemata hakkab erakapital tundma rohkem huvi liikumisasjanduse vastu ja see rahvamajandusharu osutub ühtlasi meie oludes kõige soodsamas arenemisjoones olevaks.

Delegatsioon esitas majandusministrile pikema märgukirja kinnisvarade maksustamise eba-määrasuste suhtes, ühtlasi paludes vastavate korralduste loomist ning kinnisvara maksu 1 protsendi peale määramist.

Majandusminister oli väga huvitatud majandustegelaste ettekandest. Maksustamise tegevusse korra loomise vajadus on ministriumi töökava esimesi punkte. Minister lubas oma eeskava piirides maksuaparaadi lih'sustamist ja maksustamise õiglasemale alusele seadmist viibimata võtta teoksile. Majanduspoliitiliste küsimuste lahendamisel tahab majandusminister talitada lähemas kokkupuutumises tegelikkude majandusringkondadega. Siin oleksid peamiselt tolliküsimused, maksustamine jne., ühtlasi minister tahab otsekohe arvestada Kaubandus-tööstuskoja poolt algatatud mõtetega.

Delegatsiooni vastuvõtt kandis asjalikku ja huvitatud laadi ja mõjus kahtlemata kaasa meie valusamate tööstuse ja kaubanduse päevaküsimustega otseteed tutvumiseks.

Kaubandus-tööstuskoda tahab lähemal ajal

korraldada nõupidamise majandust juhtivate isikutega, kus esinetakse ettekannetega majanduspoliitiliste edaspidiste põhialuste äramärgimise suhtes.

Tallinna sadama- ja börsiartelli tööde ümberkorraldamine.

Teatavasti esines Kaubandus-tööstuskoda juuni alul märgukirjaga majandusministrile, kus pikemalt põhjendas vastava erikomisjoni töö tagajärjel artelli tööde ebapraktikkust criti monopolitööde ja taksid alal ning esines terve rea muudatusettepanekutega.

Nüüd on tollidirektor Kojale teatanud, et ta põhimõtteliselt pooldab Koja seisukohti (peale mõne reservatsiooni) ja palub esineda vastava detailsema ümberkorralduse kavaga.

Koda on asunud viimase kokkuseadmisele.

Kaubandus-tööstuskoja protest Saksa ja Daani kindlustusseltside jääklausi kohta.

Käesoleva aasta kevadest on Saksa seltside eeskujul ka Daani kindlustusseltsid pannud maksma uue jääklausi, mille alusel Tallinna ja Paldiski on jääraaskuste suhtes arvatud üheväärilisteks Riia lahe sadamatega, samuti Soome sadamatega Helsingist Aboni ja Rootsi sadamatega Gefleni. Peale selle on tulnud Kojale teade, et Saksa seltsid tahavad läinud talviste raaskuste tagajärjel oma jääklauslit muuta veelgi raskemaks.

Kaubandus-tööstuskoda on nende mõlemate kavatsuste vastu avaldanud protesti terve rea statistiliste andmete põhjal näidates, et Tall. ja Paldiskit ei või mingil tingimisel lugeda ühevääriliseks teiste nimetatud rajooni sadamatega. Kuna küsimus nii Daanis kui ka Saksas veel on kaalumisel, siis peaks lootma, et need Tallinna ja Paldiski õigustatud huvid leiavad tunnustamist.

Kaubandus-tööstuskoja protest Tallinna sadamas peale kella 4 p. l. puudemüügi keelu kohta.

Tallinna tollivalitsus on keelanud ära sadamas puulaevadel erilise loata peale kella 4 müüa puid. Kuna see korraldus on ebahõlpus puuostjaille ja laevadele ning pealegi laevu peab kauem sadamas, on Kaubandus-tööstuskoda laevaomanikkude soovil palunud tollivalitsust see korraldus muuta ära.

Tallinna sadama kommete II osa ja kuue üld-kaubandusliku kombe registreerimine Kaubandus-tööstuskoja poolt.

Järgmisel Koja nõukogu koosolekul tulevad juhatuse esitisel kinnitamisele Tallinna sadama kommete II osa ning veel järgmised kaubanduslikud kombed: Cif, fob, C & f, fas, franko vagun, free delivered. Esimene käsitab sadamas maksvaid maakleri ja stevidori määrusi ja takse. Pärast registreerimist antakse kombed eriraamatuna kolmes keeles ja saadetakse rahvusvahelisele kaubanduskojale.

Juulikuu teisel poolel registreeritud uued firmad.

1. Kaubanduskontor P. Baranin, Tallinnas.
2. F. Buer, Tallinnas, pudu- ja majandus-tarvelekauplus.
3. A. Dmitrief, Tallinnas, seebitööstus.

Majanduslikke teateid kodu- ja välismaalt.

Parketitööstuse raskused.

Teatavasti veavad välisriigid, eriti Nõukogude Vene, dumpinghindadega Eestisse parketti, mis sünnitab meie oma parketitööstusele suuri raskusi. Võistelda välismaa dumpinghindadega, arvesse võttes veel seda, et meil toll tammeparketi pealt on madal, on meie oma parketitehastel täiesti võimatu.

Nagu kuuleme, on meie parketitöösturid pöörnud palvega majandusministeeriumi poole, et tolli sisseveetava parketi pealt kõrgendataks 50% võrra, kuid majandusminister olevat selle palve asjasse süvenemata lükanud tagasi.

Oleme juba sageli võtnud sõna selle kohta, et meil tollipoliitika on väga puine ja meie noorele arenevale tööstusele sageli veeretab ette suuri raskusi. Välismaal seevastu ollakse alati valvel, kaitstes oma tööstust otstarbekohaste ja rutuliste valitsuse korraldustega, eriti aga painduva tolli poliitikaga. Siit peaksid võtma eeskuju ka meie vastavad võimud, kelle otsekohene kohus ja ülesanne oleks valvata selle järele, et välismaade tööstused dumpingutega meie noort tööstust ei lämmataks.

Uus Tallinna-Nõmme ärimaksukomitee.

Ühe Harjumaa maksujaoskonna ära kaotamisega on Nõmme linn toodud üle Tallinna maksu-

4. Jakob Juuram, Kalvi v., segakauplus.
5. Eduard Kirrepe, Võrus, segakauplus.
6. Mai Korko, Tartus, toiduainetekauplus.
7. Kuben & Co., Tallinnas, komisjoniäri; täisühing; täisosanikud Johan Kuben ja Georg Korjus.
8. Luise Masing, Tallinnas, pudu ja paberikauplus.
9. Anton Päärson, Rae v., pagariäri.
10. Roman Tavas', Tallinnas, graveerimis- ja kullasepatööstus.
11. S. Turner, Tallinnas, moe- ja pudukauplus.
12. Hans Vilmanzen, Tallinnas, piimatööstus.

Juulikuu teisel poolel tegevuse lõpetanud firmad:

1. J. Treufeld, Tallinnas, rohu- ja värvikauplus.
2. Liisa Kello, Tartus, toiduainete kauplus.
3. Amalie Saart, Tartus, pudukauplus.

jaoskonna alla. Majandusministri korraldusel on nüüd selle jaoskonna ärimaksukomiteed muudetud nii, et sellesse tuleb 4 liiget Tallinnast ja 2 liiget Nõmmelt. (Jaoskonnas on ärimaksu maksjaid Tallinnast 350 ümber ja Nõmmelt 175 ümber.)

Majanduslikust seisukorrast üldse.

Sisekaubanduses kestab harilik suvine vaikus.

Väliskaubanduses on väljavaateid seisukorra paranemiseks. Juunikuus väliskaubanduse bilanss oli aktiivne. Uudse-vili on varsti saadaval ja seepärast võib oodata, et teravilja sissevedu, mis läinud aasta ikalduse järele seni oli suur, nüüd peaks vähenema. Kui põllupidajail vilja rohkem käes, siis võib loota ka karjasaaduste toodangu suurenemist. Ongi kuulda, et põllupidajad muretsesid juba jälle põrsaid peekonsigade kasvatamiseks. Muidugi ka piimakari, kellele talvel ja kevadel jõu oitu anti vähe, hakkab seda saama rohkem.

Tööstuse üldine seisukord viimasel ajal eriliselt ei ole muutunud.

N. S. V. L. eriteadlased käisid juuli lõpul ja augusti alul tutvumas meie metallitööstuse seisukorraga, et saada selgust, missuguseid N. Vene tellimisi see tööstus võiks täita. Mõnedest mär-

kustest, mis nad vaatlemisel tegid, võib järeldada, et meie metallitööstus võiks valmistada nii mõndki kaupa, mida N. S. V. L. peab tellima välis- maalt.

Või väljavedu juulikuus 1929. a.

Piimasaaduste väljaveo kontrolljaama and- meil on tänavu juulikuus veetud välja 30.682 pütti ehk 1.560.995 kg. võid.

Läinud aastal juulikuus võid läks välja 32 269 pütti ehk 1.642.700 kg.

Nii on tänavune juulikuu väljavedu väiksem kui läinud aastal, kuid 1927. a. või väljaveost juulikuus (15.024.000 kg.) siiski suurem.

Suuremalt osalt läks või juulikuus Inglis- maale ja Saksamaale.

Kanamunade väljavedu juuli- kuus 1929. a.

Juulikuus on kontrolljaama andmete järele mune veetud välja 3.135.960 tükki. Kõik need läksid Saksamaale.

Protestitud vekslite arv vähe- nenud.

Juunikuus on vekslid protestitud vähem kui mais. Protesti on läinud juunis 7.470 vekslit 1.709 tuh. kroon. summas. Maikuus oli protesti- tud 7.951 vekslit 1.898 tuh. kroon. summas.

Riigi metallitehaste nõukogu.

Majandusministeeriumi juure on asutatud „Riigi metallitööstuse nõukogu“ Tallinna sada- matehaste, raudtee peatehaste, k.-m. arsenali ja teiste riiklikkude tehaste ja töökodade tegevuse koordineerimiseks üldriiklikkudes huvides. Nõu- kogu ülesandeks on kooskõlastada ja ratsionali- seerida nim. tehaste ja töökodade tegevust, kõr- valdada tehaste omavahelist võistlust, kui see riiklikkudes huvides tarviline, ühtlustada tellimisi jne. Muu seas on nõukogu ülesandeks ka töö- tada välja nende tehaste koondamise kava.

Tori sild Kuresaares liikumi- seks suletud.

Veeteede valitsus teatab, et Tori sadama silla puust osa mädanemise tõttu on muutunud liikumiseks hädaohtlikuks ja võimalikkude õnne- tuste ärahoidmiseks on liikumine suletud.

Ettevaatust tulude üle teadete andmisel.

Tulude üle teadete andmisel ei saa olla kül- lalt ettevaatlik, kuna seal eksimine võib saada saatuslikuks. Nii jutustab „Kaja“ loo ühest Otepää kaupmehest, kes andis Tartumaa maksu- inspektorile teada, et ta kaupluse läbimüük on veidi üle kolmesaja tuhande sendi. Jaoskonna ko- mitees arvati aga, et seda on ikka vähe, ja pandi läbimüügi summaks 12 tuhat krooni.

Kaupmees polnud sellega rahul ja andis vastulapse, seletades, et tema ülesmärkimiste järgi ei ole läbimüük mitte 12 tuhat kr., vaid ain- nult 6000—7000 krooni. Kuna esimesel korral oli mehel see summa üles antud 3000 kr., tuli ilm- selt välja, et tegemist on varjamisega. Selle põh- jal tegi maksuinspektor akti ja saatis toimetuse majandusministeeriumile kaupmehe vastutusele võtmiseks. Majandusministeerium on maksu- inspektori esitisega ühinenud, nagu näha Tartu- Võru rahukogu prokurörile saadetud kirjavaha- tusest.

Soodustused näitus-messile sõitjatele välismaalt.

Eelolevale näitus-messile sõitjatele antakse vastavate valitsuste ja seltside vastutulekul järg- mised soodustused:

Raudteedel hinnaalandus kõikides klassides 25% Saksa, Poola, Leedu, Läti ja Eesti raud- teedel.

Hinnata viisumid Eesti konsulite poolt. Hin- naalanduse saamiseks tuleb võtta vastavas Eesti saatkonnas või konsulaadis legitimatsioonikaart.

Peale selle annab 25% hinnaalanduse Stet- tiin-Tallinna ja Tallinn-Londoni laevaliin.

Soomest tulevad n.-messiks erilaevad oda- vamate hindadega.

Tallinna n.-messile sõitjad saa- vad a.-l. „Kalevipoeg“ hinna- alanduse.

Firma Thomas Clayhills & Son, kes teata- vasti aurik „Kalevipojaga“ peab ühendust Tal- linna ja Stokholmi vahel, on lubanud Tallinna messile sõitjale 25% sõiduhinna alanduse.

Hinnaalandus on maksev ametl. messikaardi ettenäitamisel pääsetähe lunastamisel 21. aug. — 2. septembrini.

Reklaaminäitused ja -konve- rentsid.

Newcastle-on-Tyne's korraldati V Briti reklaami-konverentsi ajal 15.—19. juunini s. a. reklaamplakatite näitus, kus muuseumis olid pandud välja ka Eesti reklaamikunstnikkude tööd. Eesti tööde arv näitusel oli seekord kõigest 9, nendest enamuse hr. G. Mambergi omad. Tööd äratasid näituselkäijate tähelepanu.

Münchenis avati 1. aug. s. a. rahvusvaheline reklaamplakatite näitus, kus Eesti on esindatud suure arvu väljapanekutega, nende hulgas hr. Mambergi töid üksi juba 22.

Berliinis peetakse 11.—15. aug. s. a. 25. ülemaailmaline reklaamikonverents, kuhu tuleb kokku umbes 10.000 esindajat üle kogu maailma. Ameerikast üksi oodatakse konverentsile üle 4000 esindaja. Ka Eestist sõidavad esindajad konverentsile.

Umbes samal ajal korraldab konverentsi ka Euroopa kontinendi reklaamiasutiste liit, kus ka Eesti on liikmeks vastu võetud. Ühtlasi on korraldatud Berliinis ka suurim reklaaminäitus kogu maailmas, mis kestab 10. aug. — 8. sept. Näitus leiab aset Kaiserdammi määratu suurtes saalides.

Soome korraldab väljavedu Balkani-maadesse.

Soome on viimasel ajal asunud intensiivselt oma väljaveo korraldamisele. Tähelepanu pöörduv kõigepealt Balkani-maade ja Türgi turgude võitmisele, mis võiksid mahutada kenakese kvantiteedi paberitööstuse tooteid ja juustu. Kuna aga Balkani-maade olud tunduvad teiste Euroopa riikide omadest erinevad, peetakse tarviliseks erilise hoolega anduda nende uurimisele. Selleks tahetakse tuleva aasta eelarvesse võtta 500.000 Smk. (5 milj. senti), millega võimaldataks uurimisreiside teostamist.

—o.

Rootsi-Läti kartell margariini alal.

Riias peetakse läbirääkimisi suure Rootsi-Läti margariinikartelli asutamiseks. Sellega ühineksid peaaegu kõik margariinivabrikud ja selle ülesannete hulka kuuluks toodangu ja hindade korraldamine.

—o.

Hea tubakasaak Serbias.

Belgradist teatatakse: Lõuna-Serbiast tulevate teadete järele kujuneb tubakasaak väga heaks. Senise seisukorra järele otsustades kujuneb tänavune saak nii kvantiteeditl kui kvaliteeditlki kõige paremaks pärast sõda. Saagi suurust arvatletakse 8 milj. kilogrammi tubaka peale.

—o.

Tšehhoslovakkia jalanõude- turul.

Prahast teatatakse: Kevadine suur jalanõude väljavedu on suve jooksul tunduvalt vähenenud. Selle põhjustab peamiselt Saksa nõudmiste langemine. Ka Skandinaavia, Inglismaa, Holland, Austria, Poola ja Rumeenia ei nõua enam endisel määral Tšehhoslovakkia jalanõusid. Vastandina sellele on väljavedu Ameerikasse üle poole võrra kasvanud, ning ka Itaalias, Prantsusmaal, Belgias, Egiptuses, Lõuna-Slaavias ja Ungaris on Tšehhoslovakkia jalanõude tarvitamine tunduvalt suurenenud. Kokkuvõttes langes väljavedu siiski 170 milj. kr. pealt 143 milj. kroonini.

—o.

Külastage 7. Eesti näitus-messi Tallinnas!

24. aug. — 2. sept. 1929.

Toiduainete turg.

London.		Pärnu H. D.		£	—	—
10. VIII. Nisu, kaal—496 Ingl. nl.		Slanetz U/A Medium	„	83.0.	(83.0)	
Northern Manitoba	£ 59/	Bacon, kaal 112 Ingl. n.				
Hard Winter	47/9	Iiri	sh.	120.0	130.0	
Rosario Santa	46/9	Daani	„	118.0	126.0	
Jahu, kaal — 280 Ingl. naela.		Kanada	„	116.0	123.0	
Manitoba	41/	Hollandi	„	105.0	122.0	
Austraalia	36/3	Munad, kaal — 120 Ingl. naela				
Kansas	40/	Inglise	„	19.0	21.6	
Odrad, Kanada Nr. 3, kaal —		Daani	„	14.6	16.6	
376 Ingl. naela.	34/3	Või, kaal — 112 Ingl. n.				
California, kaal — 424 Ingl.		Uus-Merimaa	„	154.0	172.0	
naela	42/	Austraalia	„	150.0	167.0	
Kaerad, kaal — 320 Ingl. naela		8. VIII. Daani		171.0	172.0	
La Plata	23/3	Argentina	„			
Canada Nr. 2	—	Läti	„	160/—		
3. VIII. Linad, cif.		Eesti	„	158/—160/—		
Riga	70.0 —	Leedu	„			
		Siberi	„	156/—		
		Uus Merimaa	„			

TALLINNA AKTSIA PANK, TALLINNAS.

Bilanss 30. juuniks 1929. a.

Aktiiva.

Passiiva.

Kassa, jooksvad arved Eesti Pangas & teistes krediitasutustes	91.725 93.
Välismaa rahad	8.979.04.
Väärtpaberid	166.09.
Diskonteeritud vekslid	324.789.01.
Konto-korrentlaenu	2.128.169.92.
Garantii- & akkreditiivlaenu	1.288.342.78.
Välismaa korresp.: „Nostro“ 34.547.—	
„Loro“ 96.45.	34.643.45.
Kinnisvara	129.263.51.
Vallasvara	14.263.06.
Üleminevad summad	2.800.88.
Jooksvad kulud	45.087.22.
Protest. vekslid & mahakirj. v. r. nõudm.	—06.

Panga kapitalid:

a) sissemakst aktsiakap. 400.000.—	
b) tagavarakapital	40.204.26
e) amortisats. kapital	29.943.08
	470.147.34.
Tähtajal hoisummad, jooksv. arved & eri jooksvad arved	1.193.959.93.
Konto-korrentarve Eesti Pangas	128.768.97.
Rediskont. vekslid	87.199.47.
Korrespond.: „Nostro“	410.836.95
„Loro“	76.145.88
	486.982.83.
Klientide poolt välismaa pankades tarvit. krediidid	218.100.—
Rembursid	73.906.23
	292.006.23.
Väljaantud garantiid ja akkreditiivid	1.228.342.78.
Maksukäsed	1.462.28.
Üleminevad summad	20.166.29.
Riigimaksud	2.928.57.
Saadud 0/0 ja muud tulud	94.370.73.
Muud passivad	2.236.90.
Jagamata puhaskasu järelejääk 1928. a. e.	258. 63.

Kr. 4.068.230.95.

Kr. 4.068.230.95.

Inkasso-vekslid

Kr. 1.099.662.84.

Hamburg.			sept. 50 kg. eest	£	11/7 ¹ / ₂
10. VIII. Nisu.			nov.—dets.	"	10/9
Sisemaa, tonni eest	Mk.	276—278	Riis Burmah II, 50 kg. eest		14/1 ¹ / ₂
Manitoba, cif 100 kgr. eest term. fl.		15.20	Rasv.		
Western II, cif 100 kg. eest loco fl.			Purelard American, 100 kg.		
Hard Winter II, 100 kgr.			eest	\$	30 ¹ / ₄
eest termiin	fl.	12 90	Steamlard	"	28 ⁷ / ₈
Ameerika jahu, 100 kgr.			8. VIII. Või, Berliini en gros		
eest termiin	\$	7 ¹ / ₂ —9 ¹ / ₄	hinnad, tsentneri eest:		
Rukis.			Sisemaa I sort	Mk.	163
Sisemaa, tonni eest loco	Mk.	214—216	" II "	"	150
Kaerad.			" III "	"	134
Sisemaa, tonni eest	Mk.	206—208	Välismaa		
Odrad, suve			Besti või	"	173—175
Sisemaa, tonni eest		170—194	Läti või, punane	"	173—175
Odrad, talve.			" " must	"	168—170
Sisemaa, tonni eest		—	Uus Merimaa	"	173—174
Suhkur.			Siberi	"	174—177
C. S. R. Feinkorn, 50 kg.					
eest, loco	£	11/4 ¹ / ₂			

Välisbörsid.

	L O N D O N										
	29. VII	30. VII	31. VII	1. VIII	2. VIII	3. VIII	5. VIII	7. VIII	8. VIII	9. VIII	10. VIII
Frank	123.73	123.81	123.82	123.81	123.84	123.86	123.89	123.975	123.96	123.92	123.96
Dollar	4.8548	4.8546	4.8532	4.8522	4.8527	4.8523	4.8516	—	4.8497	4.8479	4.8481
Rootsi kroon	18.10 ³ / ₄	18.108	18.10 ³ / ₄	18.10 ³ / ₄	18.10 ³ / ₄	18.10 ³ / ₈	18.10 ³ / ₈	18.10	18.10 ¹ / ₈	18.10 ¹ / ₄	18.10 ³ / ₈
Daani kroon	18.21	18.21	18.21 ¹ / ₈	18.21 ³ / ₈	18.21 ¹ / ₈	18.21 ¹ / ₄	18.20 ¹ / ₄	18.21	18.21 ³ / ₈	18.21 ¹ / ₄	18.21 ¹ / ₈
Norra kroon	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ³ / ₄	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ⁵ / ₈	18.20 ³ / ₈	18.20	18.20 ³ / ₄	18.20 ³ / ₄	18.20 ⁵ / ₈
Saksa mark	20.36 ¹ / ₄	20.36 ⁷ / ₈	20.36 ³ / ₄	20.36 ³ / ₈	20.36 ³ / ₈	20.36 ¹ / ₈	20.36 ¹ / ₈	20.36	20.35 ¹ / ₈	20.36 ³ / ₄	20.36 ³ / ₈
Soome mark	193.05	193.15	193.05	193.12	193.10	193.10	193.06	193.—	193.06	192.95	192.95
Floriin	12.1006	12.1025	12.1018	12.1062	12.1075	12.1109	12.1137	12.11 ¹ / ₂	12.11	12.10 ¹ / ₂	12.1028
Liira	92.82	92.82	92.84	92.81	92.80 ⁷ / ₈	92.81	92.81	92.805	92.78	92.76	92.76
Helveetsia fr.	25.22 ⁵ / ₈	25.22 ⁵ / ₈	25.218	25.22	25.218	25.22 ¹ / ₄	25.21 ³ / ₄	25.22	25.21 ³ / ₄	25.21 ³ / ₈	25.21 ¹ / ₈
Cehhosl. kr.	163.93	164.03	164.03	164.00	163.90	163.93	163.93	163.95	163.93	163.81	163.81
Belgia frank	34.89 ¹ / ₄	34.89 ⁵ / ₈	34.89 ⁷ / ₈	34.898	34.89 ³ / ₄	34.90 ⁵ / ₈	34.90	34.885	34.89	34.88	34.87 ¹ / ₄
Schillingid	34.44	34.45	34.43	34.43	34.43	34.43	34.43	34.425	34.43	34.43	34.43
Pengo	27.84	27.83	27.83	27.83	27.83	27.82	27.82	27.84	27.80	27.79	27.81
Latt	25.21	25.22	25.21	25.22	25.22	25.21	25.21	25.21	25.21	25.21	25.21
Litt	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—	49.—
Červ.	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43	9.43
Eesti kroon	18.19	18.19	18.18	18.19	18.18	18.18	18.19	18.19	18.18	18.19	18.18
Höbe p/unts	2/0 ³ / ₈	2/0 ¹ / ₄	2/0 ⁵ / ₁₆	2/0 ⁵ / ₁₆	2/0 ⁵ / ₁₆	2/0 ⁵ / ₁₆	2/0 ⁵ / ₁₆	2/0 ¹ / ₄	2/0 ⁸ / ₁₆	2/0 ¹ / ₄	2/0 ¹ / ₄
Plaat. p/unts											
Kuld p/u.											

	B E R L I N									
	29. VII	30. VII	31. VII	1. VIII	2. VIII	5. VIII	6. VIII	7. VIII	8. VIII	9. VIII
Naelsterling	20.355	20.365	20.365	20.363	20.363	20.362	20.36	20.363	20.364	20.366
Frank	16.45	16.46	16.44	16.415	16.445	16.44	16.43	16.42	16.43	16.435
Dollar	4.1945	4.195	4.1955	4.196	4.1965	4.196	4.1965	4.197	4.1985	4.20
Rootsi kroon	112.43	112.45	112.45	112.45	112.44	112.44	112.44	112.47	112.47	112.47
Daani kroon	111.81	111.85	111.85	111.79	111.79	111.81	111.77	111.81	111.82	111.82
Norra kroon	111.77	111.85	111.85	111.81	111.81	111.81	111.81	111.84	111.84	111.83
Soome mark	10.538	10.539	10.542	10.542	10.54	10.545	10.543	10.543	10.547	10.548
Floriin	168.20	168.28	168.28	168.23	168.20	168.09	168.09	168.10	168.11	168.17
Liira	21.94	21.935	21.94	21.94	21.94	21.94	21.94	21.94	21.94	21.955
Helveetsia fr.	80.70	80.725	80.75	80.745	80.745	80.705	80.705	80.715	80.75	80.765
Cehhosl. kr.										
Belgia frank	58.325	58.36	58.345	58.355	58.34	58.34	58.335	58.345	58.35	58.35

Tallinna börsikomitee juures asuva kaupade ja prahtide komisjoni poolt koteeritavaate kaupade nimikirjad ja hinnad (en gros).		Kroonid.	Kroonid.		
Jahu d: nisu, pehme, Ameerika	100 kg.	48.00—50.00	Heeringad, Schoti Matfulls 1929	tünn	42.00—47.00
" sõre, Ameerika ja Inglise	"	50.00—51.00	" Norra	"	—
"J. Puhk ja Pojad" suurveski	"	17.40—18.00	Heeringad, Islandi 1929	"	23.00—25.00
Jahu: rukki 12. VIII. 16.60—17.20	"	24.80—26.00	Liha, sea, I sort	1 kg.	1.30—1.35
rukkipütül " 24.30—25.50	"	44.00—52.50	Liha, looma, I sort	"	0.50—0.80
nisu, pehme—	"	43.00—52.00	Ölikoogid, linaseemne	100 kg.	20.—
sõre " 43.00—52.00	"	—	" päevalille	"	20.—
"J. Puhk ja Pojad" suurveski	"	—	" suhkrupeedi	"	12.60
saadused. Hinnad arvatud 50	"	—	Jahu, päevalille	"	20.—
klg. eest ühes valge puuvil-	"	—	Segajõutoit I s.	"	19.30
lase kotiga.	"	—	" II s.	"	17.75
Püülijahu:	"	—	Soja tangud	"	20.—
Rukkipütül patent (à 50 kg.)	29.—	—	Nisukliid	"	13.00—13.50
harilik	—	—	Puuvillane riie, Bjas	meeter	0.59—0.73
"Eesti Parem" saiajahu à 50 kg.	50.50	—	" Mitkal	"	0.45—0.53
"Kalev"	48.—	—	Lina, Liivi R. Saatejaam	1000 kg.	—
"Taara"	47.—	—	" Petseri	"	—
"Kungla"	45.—	—	" Võru	"	—
"Sampo"	43.—	—	" Tartu	"	—
Manna	53.—	—	Kivistisi, auru, Yorkshire,	"	—
Granular	49.—	—	2 korda pestud	1000 kg.	28.50—29.50
" poolsõre	51.50	—	" Newcastle	"	28.50—29.50
sõre	52.—	—	" sepa	"	29.50—30.50
A/S. Rotermanni teh.	100 kg.	—	Koks, gaasi, Tall. gaasivabrik	"	40.—
Jahu: rukki	"	18.50—19.40	Põlevkivi, I sort A fr-ko Kohtla j.	"	6.10
" pütül	"	24.00—24.60	" I " B	"	5.50
" nisu, pehme — sõre	"	41.90—51.40	" II "	"	4.90
Vikid	"	—	" III "	"	2.75
Nisu, külvi, suvi "Rubiin"	"	—	" Fenolaat, netto	100 kg.	9.50
Rukis, Poola	"	15.25—16.—	" Gudroon, brutto	"	12.25
Kaerad, toidu, Eesti	"	—	" Tooresõli, netto	"	9.25
" Saksamaa	"	15.60—16.—	" Mootornafta	"	10.—
Ristikhein, punane, Siberi, külvi	"	—	Riigi turbatööstus: "Turvas"	1000 kg.	12.85
Odrad, toidu	"	17.00—17.20	Põlevkivipigi franko j. Kohtla	100 kg.	11.25
" külvi, kahetahuline	"	—	Raud, sordi	"	15.85—17.50
" neljatahuline	"	—	" vits	"	17.00—28.00
Herned, valged, Vene	"	—	" plekk	"	18.00—28.00
" Hollandi	"	—	" plekk, tsingitud	"	34.00—37.00
Riis, Burma II	"	38.50—39.00	" talad	"	14.00
Kartulid, eksport	"	—	Teras, Inglise	"	75.00—100.00
Kartulitärklis "Superieur"	"	40.00	" Saksa	"	75.00—150.00
Siirup, kartuli, 42%0	"	48.80	" vedru	"	27.50—30.50
Glükkoos	"	45.70	" tööriistade	"	73.25—85.40
Või, eksport, I sort	1 kg.	2.65—2.75	Inglifornia	"	500.—
Margariin, välismaa	"	1.17—1.22	Seatina	"	71.—
" kodumaa	"	1.09—1.15	Vaskplekk, punane	"	200.00—220.00
Kaseiin, Eesti	100 kg.	74.—78.—	" valge	"	185.00—220.00
Juust "Schweitsi", kodumaa	1 kg.	1.85—1.95	Tsinkplekk	"	90.00—95.00
Munad, eksport, I s. (kast 360 tk.)	kast	32.40	Masinaõli,	"	27.45—29.30
Kakao, Hollandi	1 kg.	1.30—1.75	" Vene	"	—
" Inglise	"	1.25—1.45	" Poola	"	24.40—26.25
Kohv, Rio, Santos	"	2.80—3.00	" Ameerika	"	29.90—31.70
" Kesk-Ameerika sordid	"	3.50—5.00	" mootori	"	35.40—42.70
Tee, laht., Orange Pekoe, Tseilon	"	5.20—5.65	" Poola	"	32.95—34.80
" " Orange Pekoe, Java	"	4.70—5.30	" auto	"	39.65—103.70
" " Moning, Hiina	"	2.70—2.95	" Poola	"	36.60—45.75
Suhkur, peenike, valge, Saksam.	100 kg.	—	Linaseemneõli	"	87.00—90.00
" " " Inglise	"	—	Värnits	"	88.00—93.00
" " " Tš.-Slov.	"	35.75—36.00	Tsilindriõli, Ameerika 280°	"	31.10—36.60
" " " Vene	"	—	" 320°	"	45.75—54.90
Suhkur, peenike, valge, Poola	"	34.75—35.00	Nafta, Vene	"	13.10—14.00
Sool, lahtine, Vene, fr. vagun	"	3.35—3.40	" Ameerika	"	11.90—13.10
jaam Irboska ja Narva	"	3.75—4.25	" Poola	"	11.90
" Saksa	"	—	Petrooleum, Vene, sisternid ja	"	—
Heeringad, Yarmouth, Matties	tünn	—	vaadid	"	17.25—18.50
" Schoti Matties 1929	"	40.00—45.00	" Am., sistern. ja vaadid	"	17.25—18.50
			Bensiin, Vene	"	34.00—38.00
			" Ameerika	"	34.00—38.00

A/S. „SILVA“

TALLINN, MERIPUIESTEE 17.

Telefonid: oma keskjaam väljakutsega „SILVA“.

Telegrammide aadress: „SILVA—TALLINN“.

Igasuguste ehitusmaterjalide, nagu palkide, laudade, lubja, tsemendi, gipsi, katusepapi, katusepleki, igat sorti raua, raudtalade, naelte jne. ladu ja müük.

Igasuguste metsamaterjalide ost, ümbertöötamine, müük ja eksport.

Igasuguste naftasaaduste ladu ja müük.

Igasuguste põllutööriistade ja -masinate ladu ja müük.

Inglise "Petter'i" mootorite ladu ja müük.

Th. Flöther'i põllutöömashinade ja -riistade ainesindus Eestis.

Ameerika "FIRESTONE" autokummide ainesindus, ladu ja müük.

Ameerika "STUDEBAKER" automobiilide ainesindus Eestis.

Ameerika "BROOKWAY" veoautode ainesindus Eestis.

Kõige paremad sellehinna-
listest on meie paberossid

25 tükki

P
A
R
I
S

25 senti

Proovige

A.-S. KADEWE